

მუხი

„... და მაშინ განიხარონ ყოველთა ქართველთა“

გაზეთის გამოცემის დღე - ოთხშაბათი

№ 5, 2001 წ. ფასი 30 თეთრი

ინფორმაცია კოლხური კოპიდან

**ვანსაკუთნავით
საკუნადვარ
ინფორმაცია**

გვ. 3

მრუდე სარკე და სინამდვილე

ბათიაშვილები საქართველოს საბოლოო დასაქმებულ ახალი „რეპორაჟის“ ფსიქოლოგიურ საფუძვლებს ქმნიან თუ „ბოლს“ უშვებენ?

გვ. 4

ისტორიის გაგებითილება

„წუთისოფელში ქირი გექნებათ, მაგრამ გამაგრდით, მე ვძლიე წუთისოფელს!“

გვ. 5

ნოპონ ვეატონა ზეიარ ვაქსან ვენია ნაღს?

გვ. 2

ინტერვიუ პოლიტიკურ ოპონენტთან გურაბ დანიუაშვილი:

„ხაეზი, რომლებიც მიიღო და აჟარიდან წამოიღო შვედრენაქემ, ასლან აბაშიძის მიერ გაღებული წყალობა იყო!“

გვ. 4

გაღრები ქუთაისის უახლოესი წარსულიდან

ხუტა ფოფივაქა:

„როგორ გაგვაბუს მახეში

ქუმბერ პატიაშვილის სასარგებლოდ“

გვ. 5

ქრთული სმრტი დღეს

კუჭრის შედეგ ისევ დაგრუნდა ფსევდოლინგვოვაგვა შეფარბარი...
ცნობიერება შეხებურთმც...
უფრო მეიც, მათ „აო აო-ვაბთან“ პრეალ, დაემატა წორის „მილანის“ და ქუთაისის ინტერვის“.

გვ. 6

შვედრენაქე-სიგუას მთავრობამ დიდხანს ეპახა „მეგობარი“ რუსეთს, მაგრამ რუსეთმა „მეგობრულად“ ნახევეარი საქართველო ლტოლვილებად აქცინა, წაიღო აფხაზეთის, სამაჩაბლოს... და კიდევ მიაქმს და მიაქმს...

გენოციდი პნორეუქ-ცეჭით

(სია იხილეთ მე-6 გვერდზე)

ჩვენი გალოგლათობა

წიჭომ ჰქვიას აწამიანციხ ხაავადმყოფო თუკი ზუბაღაძვილმსააშენა?

გვ. 7

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიუმის განცხადება

2001 წლის 24 თებერვალს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის სხდომაზე საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ურთიერთობის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის ბიძინა აფრასიძის წარმოდგენილ იქნა მოხსენება მიერ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის შესახებ. მოხსენებაში მოცემულია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და შიდა ქართლის (სამაჩაბლოს) რუსეთის სასაზღვრო ძალების მიერ ოკუპაციის, ქართველთა გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის შესახებ. კერძოდ, ნათქვამია: „1991-92 წლების სამხედრო კრიმინალური გადატრიალება 1993 წელს დასავლეთ საქართველოში უცხო ქვეყნის სამხედრო ძალების – შავი ზღვის რუსეთის სამხედრო-საავიაციო ფლოტის საკუთარი მოქალაქეების წინააღმდეგ გამოყენება, 1992 წლის 24

ივნისის დაგომისის გარეგანი, 1992 წლის 14 აგვისტოს აფხაზეთის კონფლიქტის პროვოცირება, 1992 წლის 3 სექტემბრის მოსკოვის, 1993 წლის ივლისის სოჭის, 1994 წლის 4 აპრილის მოსკოვის ხელშეკრულებები, 1993 წელს საქართველოს დსთ-ში გაწევრიანება, 1991 წლის საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებით რუსეთის სამხედრო ძალებისათვის მინიჭებული საოკუპაციო სტატუსის მოხსნა და მათი სამხედრო ბაზების 25 წლით საქართველოს ტერიტორიაზე დაკანონება, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეუსაბამობა საქართველოს კონსტიტუციასთან წარმოადგენს 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმში საქართველოს მისასვლელის აბსოლუტური უმრავლესობის მიერ გამოხატული ნების უგულვებელყოფას, დემოკრატიული

პრინციპების ხელყოფას, საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციისა და საერთაშორისო სამართლის ნორმების უხეშ დარღვევას, სისხლის სამართლის განსაკუთრებით მძიმე სახის დანაშაულს. საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებას, როგორც 1921 წელს, 1992 წელსაც კაბიტულაციის ხელი არ მოუწერია, ქვეყნის ინტერესებიდან გამომდინარე დეკლარაციაში აგრძელებდა საქმიანობას და 1992 წლის 13-14 მარტს ქ. გროზნოში შეფასება მისცა 1991-92 წლების დეკემბერ-იანვრის მოვლენებს, როგორც სამხედრო, სახელმწიფო გადატრიალებას. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებით აყვავდა აქტი, რომელიც მიღებულია საქართველოს უკანონო ხელისუფლების მიერ, მათ შორის, პარლამენტის არჩევნების

დანიშნის აქტი, გამოცხადდეს ურთიერთობის არ მქონედ. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიუმისა და უზენაესი საბჭოს დეკლარაციაში საქმიანობით თავიდან იქნა აცილებული საქართველოს ფაქტობრივი კონსტიტუციური წყვეტა. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოსა და შიდა ქართლის რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს კაბიტულაციის ხელშეკრულებების გაუქმება, სამართლებრივ-ურთიერთობის ბერკეტების გამოყენებით საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, სტაბილიზაცია საქართველოში. აქვე გთავაზობთ ბ-ნი ბ. აფრასიძის მოხსენების ტექსტს

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის შესახებ

XX საუკუნის 20-იან წლებში ბოლშევიკურმა რუსეთმა მოახდინა საქართველოს ანექსია და ყოველგვარი საფუძვლის გარეშე შექმნა ორი ავტონომიური რესპუბლიკა და ერთი ავტონომიური ოლქი.

ბარაღელურად ს. ორჯონიძის უშუალო დახმარებით რუსეთის იმპერიამ მიიტაცა სოჭის მხარე, 70-იანი წლებიდან კი ინტესურად დაიწყო აფხაზეთის (აფხუების) პრივილეგიებით აღჭურვა ქართული ერთეულების მოსახლეობის შევიწროების მიზნით. ამასთანავე კრემლის ცრუ პრობლემატიკით მანქანის მეშვეობით უცხოეთში ვრცელდებოდა ყალბი სიყვარული, რომ თითქმისდა საქართველოში იჩაგრებოდა და ერთიანი უმცირესობისა და მის საფუძვლზე, მათ „დასავლად“ შეიქმნა სხვადასხვა პოლიტიკური და სამხედრო ორგანიზაციები. ასე შეიქმნა: „აიდილარა“, „კრუნი“, „სოიუზი“, „სლავერი სახლი“, „მამული“, „კავკასიის მთელი ხალხთა კონფედერაცია“, „ადამი ნიხასი“, საქართველოს ეროვნული კონგრესი“, „დს-ი“, კახეთა შეიარაღებული ფორმირებები და სხვა.

პრალის დისიდენტთა საერთაშორისო კონფერენციის რეზოლუციაში, საქართველოს ეროვნული კონგრესის წევრის გ. პანტურას ძალისხმევით, ქართველ ერს წაუყენეს ბრალდება ეროვნული უმცირესობისა და ოსთა გენოციდის შესახებ.

გაბიზრავს მიერ საზღვარგარეთ ვრცელდებოდა ქართველების მხრიდან ოსების ცოცხლად დაწვის ყალბი პროპაგანდა.

ქართველი ერის ღამის დამნაშავე ერთად გამოაცხადეს.

1989 წლიდან ევროპისა და აშშ-ში მიმდინარეობდა აგენტურა პროპაგანდა ზვიად გამსახურდიას პიროვნების წინააღმდეგ, რათა ხელი შეეშალის საქართველოში ეროვნულ-გამათავისუფლებელი მოძრაობის გამარჯვებისათვის.

1990-91 წწ. ეროვნული კონგრესის წევრმა - ზ. ევანიამ, დ. ბერძენიშვილმა, მ. გიორგაძემ და სხვებმა დასავლეთ ევროპაში დაიწყეს ზვიად გამსახურდიას „დექლარაციული რეჟიმის“ მხილება.

მათი „საქართველოს მცირე იმპერიის“ შესახებ კრემლმა მოსყიდული ქართველების დახმარებით მოიგო, რამაც უარყოფითად იმოქმედა საქართველოს ავტორიტეტზე, კერძოდ, აფხაზეთისა და შიდა ქართლის (სამაჩაბლოს) ე.წ. კონფლიქტების შეფა-

სებისას. 1991-92 წწ. სამხედრო კრიმინალური გადატრიალებით დაიწყო საქართველოს რესპუბლიკის უდიდესი ტრაგედია, საქართველოს სახელმწიფოებრიობის რღვევა, დემოკრატიისა და თავისუფლების მონაპოვრის წერევა, ე.წ. სამხედრო საბჭოსა და რუსეთის სამხედრო ძალების მიერ განიდევნა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, პარლამენტი და მთავრობა, გაუქმდა ადგილობრივი მმართველობისა და თვით მმართველობის ორგანოები (პრეფექტურები და საკრებულოები); 1992 წლის 21 თებერვალს, 1921 წლის საქართველოს კონსტიტუციის აღდგენით, შექმნეს კონსტიტუციური ვაკუუმი, რითაც აფხაზეთის სეპარატისტული მიცვათ საბაბი აღდგინა 1925 წლის კონსტიტუცია, რომლის საფუძველზე ანტიკონსტიტუციური აქტით გამოცხადდა აფხაზეთის რესპუბლიკის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა.

ყოველივე ზემოთაღნიშნული თბილისსა და სოხუმში, მოსკოვის სცენარით მიმდინარეობდა. უკანონო სახელმწიფო საბჭო არ ფლობდა სამართლებრივ ბერკეტებს აფხაზეთისა და შიდა ქართლის (სამაჩაბლოს) დასაბრუნებლად. ამას თავად ადასტურებს 2000 წლის 27 სექტემბრის სატელევიზიო გამოსვლაში ე. შევარდნაძე: „საქართველო იმ დროს ფაქტურად არ იყო სახელმწიფო, სახელმწიფოს არ ჰყავდა მთავარსარდალი, ხელმძღვანელი, სახელმწიფოს მართვა ოთხეული“.

1992 წლის 24 ივნისის დაგომისის ხელშეკრულებით საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის, 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმის შედეგებისა და საერთაშორისო სამართლის ნორმების იგნორირებით რუსეთის ჯარებს, ე.წ. სამშვიდობო ძალების სტატუსით, საშუალება მიეცათ მოეხდინათ შიდა ქართლის (სამაჩაბლოს) ოკუპაცია. ამავე ხელშეკრულებით განისაზღვრა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შემდგომი ბედი, რომელიც 1993 წლის შემოდგომაზე განხორციელდა.

1992 წლის 14 აგვისტოს, არძინაშასა და შევარდნაძის მიერ კრემლის სცენარის მიხედვით მოწყობილი პროვოკაციით, დაიწყო აფხაზეთის ე.წ. კონფლიქტი. საქართველოს უკანონო რეჟიმის მოთხოვნით გულდაუთმონი შეიყვანეს ავღანეთში ნაბარსი 345-ე სადესანტო პოლკი, რომელიც აფხაზეთის სეპარატისტების მხარეზე იბრძოდა და დიდი როლი ითამაშა

გაგრის, ლესელიძის, განთიადის, სოხუმის ოპერაციებში, ქართველთა გენოციდში. რუსეთის პრეზიდენტის ბელკინის, როგორც მთავარსარდალის ბრძანებით საქართველოს ე.წ. სახელმწიფო მეთაურმა ე. შევარდნაძემ ქართულ საჯარისო ფორმირებებს აუკრძალა როგორც გაგრისა და ეშერის მხრიდან გულდაუთმონი შესვლა, ისე ტყუარჩელის აღება. ზემოთაღნიშნულის შესახებ ე. შევარდნაძემ თავის სატელევიზიო გამოსვლაში განაცხადა.

1992 წლის 3 სექტემბრის მოსკოვის სამხმრავი (არძინა, ელცინი, შევარდნაძე) ხელშეკრულების მიხედვით გაგრის ზონიდან გაყვანილი იქნა საჯარისო შენაერთები და სამხედრო ტექნიკა, რის შედეგადაც 1992 წლის 27/9 სექტემბერს ჩაბარდა გაგრა, ლესელიძე, განთიადი, რასაც მოჰყვა ქართველთა მხრიდან უდიდესი მსხვერპლი.

რუსეთის სამხედრო ძალები საქართველოში დისლოცირებული ბაზებიდან ბომბავდნენ სოხუმს, გულრიფშს, ოჩამჩირეს, ქართულ დასახლებებს; რუსეთის ხელისუფლება აიარაღებდა კახელებს, ჩრდილოკავკასიელ მოსახლეებს, აფხაზეთთან და მომხმებთან ერთად ოკუპაციის მშვიდობიან მოსახლეობას; საქართველოს ფაქტობრივი ხელისუფლება რუსეთის სამხედრო აგრესიის შესახებ დუმდა, რითაც დააფიქსირა კრემლისადმი მორჩილება. ცნობისათვის: 1993 წლის აგვისტოდან 1993 წლის ნოემბრამდე აფხაზეთის სეპარატისტების მხარეზე მებრძოლი რუსეთის სამხედრო ნაწილები შემდეგ შევარდნაძემ გამოიყენა კანონიერი ხელისუფლების წინააღმდეგ დასავლეთ საქართველოში.

1993 წლის 27 ივლისის სოჭის სამხმრავი (მოსკოვი, თბილისი, გულდაუთმა) ხელშეკრულებით გადაწყდა აფხაზეთის ტერიტორიის რუსეთისათვის გადაცემა, ვინაიდან ცალმხრივი, ქართული მხარის მიერ საჯარისო ფორმირებებისა და სამხედრო ტექნიკის გამოყენება მოჰყვა რუსეთის სამხედრო ძალების მიერ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ოკუპაცია. ისევე, როგორც სამაჩაბლოში, აფხაზეთში რუსი დამპყრობლები „სამშვიდობო ძალების“ როლში მოგვევლინენ და მათ საკონტროლო ზონებად გალის, ზუგდიდისა და წაღუნის რაიონები გამოაცხადეს. შევარდნაძემ ხელისუფლებამო მოსვლისა და მის შენარჩუნებაში დახმარების სანაცვლოდ რუსეთის სამხედრო ძა-

ლებს საოკუპაციო სტატუსი გაუქმდა და სამხედრო ბაზები (ვაზიანი, ახალქალაქი, ბათუმი, გულდაუთმა) საქართველოში ანტიკონსტიტუციური აქტით 25 წლით დააკანონა. გარდა ამისა სამაჩაბლო, გაგრა, ლესელიძე, ბზიფი, ოთხარა, შრომა, კამანი, ახალდაბა, კოჩარა, სოხუმი, ოჩამჩირე, გალი, საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობა შევიწროდა ვარდნაძის რეჟიმის შენარჩუნებას.

1994 წლის 4 აპრილს მოსკოვის სამხმრავი ხელშეკრულების საფუძველზე საქართველოს უკანონო ხელისუფლებამ ცნო აფხაზეთის რესპუბლიკის დამოუკიდებლობა და იარაღით ხელში საკუთარი მიწა-წყლის დამცველებს აუკრძალა საკუთარ საცხოვრისში დაბრუნება. ამავე ხელშეკრულებით ღებურტირებს მიცვათ უფლება საკუთარ სახლში დაბრუნებისა. აღნიშნულიდან გამომდინარე შეიძლება დავასკვნათ, რომ სამშვიდობო დღეები სახელმწიფოებრივ დონეზეა წახალისებული და ფაქტობრივი ხელისუფლება თავის სახეს კიდევ ერთხელ გვიჩვენებს.

1998 წლიდან ე.წ. დეზინფორმაციის მოწვევით ე. შევარდნაძე ცდილობს გააუქმოს აფხაზეთის ლეგიტიმური უზენაესი საბჭო და დააკანონოს არიზინა აფხაზეთის პრეზიდენტად. ცნობისათვის: აღნიშნული მცდელობა საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალი მაგიდისა და საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატების მიერ საპარტეტო გამოსვლებითა და მიმართვებით აღკვეთილი იქნა.

1991-92 წლების სამხედრო კრიმინალური გადატრიალება, 1993 წელს დასავლეთ საქართველოში უცხო ქვეყნის სამხედრო ძალების – შავი ზღვის რუსეთის სამხედრო-საზღვაო ფლოტის საკუთარი მოქალაქეების წინააღმდეგ გამოყენება, 1992 წლის 24 ივნისის დაგომისის გარეგანი, 1992 წლის 14 აგვისტოს აფხაზეთის კონფლიქტის პროვოცირება, 1992 წლის 3 სექტემბრის მოსკოვის, 1993 წლის 27 ივლისის სოჭის, 1994 4 აპრილის მოსკოვის ხელშეკრულებები, 1993 წელს საქართველოს დსთ-ში გაწევრიანება, 1991 წლის საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებით რუსეთის სამხედრო ძალებისათვის მინიჭებული საოკუპაციო სტატუსის მოხსნა და მათი სამხედრო ბაზების 25 წლით საქართველოს ტერიტორიაზე დაკანონება, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტი-

ტუციის შეუსაბამობა საქართველოს კონსტიტუციასთან წარმოადგენს 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმში საქართველოს მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობის მიერ გამოხატული ნების უგულვებელყოფას, დემოკრატიული პრინციპების ხელყოფას, საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციისა და საერთაშორისო სამართლის უხეშ დარღვევას, სისხლის სამართლის განსაკუთრებით მძიმე სახის დანაშაულს.

საქართველოს, როგორც ე.წ. „მცირე იმპერიის“ დაშლის შედეგად მოსკოვმა ეროვნული ხელისუფლების არსებობის პირველსავე დღეებში ააშუშავა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ხელმძღვანელთა კონსტიტუციური უფლებების გამოყენებით გააუქმა ავტონომიური ოლქი და ანტიკონსტიტუციური აქტით გამოაცხადა ოსეთის დემოკრატიული რესპუბლიკა. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭომ 1990 წლის 11 დეკემბერს საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციისა და საერთაშორისო სამართლის ნორმების სრული დაცვით გააუქმა სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა დემოკრატიული რესპუბლიკად გამოცხადების გადაწყვეტილება, რითაც აღსდგა ისტორიული სამართლიანობა შიდა ქართლში (სამაჩაბლოში).

1991 წლის 23 მარტს დაბა ყაზბეგში საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარეს, ზვიად გამსახურდიასა და რუსეთის ფედერაციის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარეს, ბორის ელცინს შორის ხელმოწერილი ოცუთხუთმეტი მხედვით, შიდა ქართლის (სამაჩაბლოს) საკითხის გადაწყვეტა მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლების პრეზიდენტად გამოცხადდა.

საქართველოს რესპუბლიკის ბერიბორიული მთლიანობის შესახებ

რაციის ხელშეწყობას და გერმანიის, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკაში არ არსებობს არავითარი სახმარებელი რესურსები, არამედ არსებობს შიდა ქართლი, დასაბამიდან ქართული ისტორიული რეგიონი. შიდა ქართლის რაიონში საქართველოს და რუსეთის ბუნებრივად და ისტორიულ საზღვარს წარმოადგენს კავკასიონის დიდი ქედი.

1991-92 წლების სამხედრო-კრიმინალური გადატრიალების შემდეგ ხუნტის ე.წ. გენერალური პროკურორი ვ.რაზმაძე პრესითა და ტელევიზიით ზოგად გამსახურდას ეროვნულ ხელისუფლებას ადანაშაულებს ოსი ხალხის გენოციდში. მას მთელი ქართველი ერისათვის გამოაქვს ვერდიქტი და ხელ-ფეხს უხსნის რუსეთის ჯარებსა დაოს სეპარატისტებს ქართული სოფლების ასახორბლად, საქართველოდან შიდა ქართლის დე-ფაქტო მოსაწყვეტად.

შეგარდნადის რეჟიმის მიერ ე.წ. სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის დეკლარაციის მიტოვება არის საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის უხეში დარღვევა, 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმში მონაწილე საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობის ნების უგულვებელყოფა, გაეროს დეკლარაციის, ეუთოს ვენის 1989 წლის კოპენჰაგენის 1990 წლის თაბორის, მსკოვის 1991 წლის ეუთოს კონფერენციის, ჰელსინკის 1992 წლის ეუთოს დეკლარაციისა და სხვა დოკუმენტების იგნორირება.

1991 წლის 31 მარტის საყოველთაო რეფერენდუმში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენას მხარი დაუჭირა 3 295 493 ამომრჩეველმა ანუ კენჭის ყრაში მონაწილეთა 99,08%-მა; აფხაზეთის ასსრ-ში სარეფერენდუმო საუბოის დადებითად გადაწყვეტას მხარი დაუჭირა ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის 59,84%-მა; რეფერენდუმის აღნიშნული შედეგები წარმოადგენს უმაღლესი იურიდიული ძალის მქონე დოკუმენტს, რომლის ძალითაც დე-იურე აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკა საქართველოს რესპუბლიკის განუყოფელი ნაწილია.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკაში სარეფერენდუმოდ გამოტანილი საკითხის დადებითად გადაწყვეტას მხარი დაუჭირა ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის 94,39%-მა.

1991 წლის რეფერენდუმის საფუძველზე 1991 წლის 9 აპრილის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი ის სამართლებრივ-პოლიტიკური დოკუმენტია, რომელსაც ემყარება ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობა და თავისუფლება, საერთაშორისო სამართლის სრულყოფილებიან სუბიექტად გახდომა, გაეროს, ვეროსაბუქოსა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებში გაწევრიანება.

დამოუკიდებელი ქვეყნის მშენებლობაში უდიდესი მნიშვნელობის დოკუმენტად უნდა აღიქვას 1991 წლის 26 მაისის პირველი საპრეზიდენტო არჩევნების შედეგები. კერძოდ, აფხაზეთის ასსრ-ში 201 ათასი ამომრჩეველადან ბატონ ზვიად გამსახურდიას ხმა მისცა 93,35%-მა. აქედან გამომდინარე, აფხაზეთის მოსახლეობის უმრავლესობამ კიდევ ერთხელ აღიარა ეს კუთხე საქართველოს შემადგენლობაში და მხარი დაუჭირა ბატონ ზვიად გამსახურდიას საქართველოს დამოუკიდებლობის პროკარამს.

1991 წელს აფხაზეთა და ქართველთა ორმხრივ კომისიამ შეიმუშავა ახალი დოკუმენტი საარჩევნო კანონი,

რომლის მიხედვითაც, აფხაზეთი მხარეს უმაღლეს საბჭოში ეძლეოდა დეპუტატის 28 ადგილი (43%), წინამორწვევის უმაღლეს საბჭოში 40,7%-ის ნაცვლად. ქართულ დეპუტაციისათვის გამოიყო 26 ადგილი (40%), წინამორწვევის უმაღლესი საბჭოს 37,9%-ის ნაცვლად. სხვა ეროვნების წარმომადგენლებისათვის რჩებოდა 11 ადგილი ანუ 17%-ი წინამორწვევლობის 21,4%-ის მაგიერ.

აფხაზეთში სიტუაციის შესწავლამ გვიჩვენა, რომ არჩევნების პროცედურის კანონის გარეშე ჩატარებით უმაღლეს საბჭოში იყო ქართული დეპუტაციისათვის 35-38%-ი ადგილების მოპოვება, ვინაიდან კრემლს ამ კუთხეში საკმაოდ ძლიერი დასაყრდენი ჰყავდა, ე.წ. ეროვნული კონგრესის სახით, რომლის პროვოკაციული საქმიანობით მოსალოდნელი იყო ქართული მოსახლეობაში ურთიერთდაპირისპირება, არჩევნების ბოიკოტი, პასიურობა, მნიშვნელოვანი რაოდენობის ხმების დაკარგვა. მართლაც, ე.წ. ეროვნული კონგრესის ანტიეროვნულმა საქმიანობამ ქართველებს იმ 11 ადგილიდან 3 ადგილი დააკარგინა და, შესაბამისად, ქართული ორიენტაციის დეპუტატის მაქვენძებელმა შეადგინა 47,6%-ი (აფხაზეთში ქართული მოსახლეობის პროცენტული მაჩვენებელი), ნაცვლად 52,4%-ისა (ცნობისათვის, წინამორწვევის უმაღლესი საბჭოში ქართული ორიენტაციის დეპუტატის პროცენტული მაჩვენებელი შეადგენდა 37,9%-ს).

ორმხრივი კომისიის შეთანხმებით ქართული მხრიდან უნდა დანიშნულიყო მთავრობის თავმჯდომარე, ძალიან მინისტრები (უშიშროება, შსს) და უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე. არჩევნების შედეგებიდან გამომდინარე, აფხაზეთს კონსტიტუციური ცვლილებისათვის უმაღლეს საბჭოში სჭირდებოდათ ხმების 2/3 ანუ 43 ხმა, ეს მაშინ, როცა ისინი მხოლოდ 36 ხმას ფლობდნენ. ამავ დროს, საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 121 მუხლის XIII პუნქტით საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს უფლება ჰქონდა შეეჩერებინა ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოების მიერ მიღებული ნორმატიული აქტების მოქმედება, თუკი ისინი ეწინააღმდეგებოდნენ საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციასა და კანონებს.

კრემლის მიერ ხელოვნურად შექმნილი უკიდურესად დაძაბული ვითარების განმუხტვა, აფხაზეთის კონფლიქტის თავიდან აცილება შესაძლებელი გახდა აღნიშნული დოკუმენტით საარჩევნო კანონის მეშვეობით. ეს ველაფერი ქართული დიპლომატიის გამარჯვება იყო, ვინაიდან: 1. თავიდან იქნა აცილებული აფხაზეთში კონფლიქტი და საქართველოს სახელმწიფოებრიობის განმტკიცება მოხდა; 2. მოსახლეობის 17,1%-ის მიერ 43%-ი ადგილების მიხედვით განეიტრადა კრემლისა და მისი ქართველი „კონგრესმენების“ მითი საქართველოს, როგორც მცირე იმპერიის შესახებ; 3. აფხაზეთის არჩევნების მაგალითზე დაიწყო ჩრდილოეთ კავკასიაში აბორიგენი ადგილების, ჩერქეზების, ყაბარდოელების, ბალყარელების, ყარააგელების, ჩეჩენების, ინგუშების და სხვ. მთლიანი ეროვნული ლირების აღდგენა და თვითგამორკვევის პროცესი, „კავკასიური სახლის“ მშენებლობის ტემპების დაჩქარება; 4. აფხაზეთში ვითარების ძირითადი ბერკეტები რესპუბლიკის კონსტიტუციით პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას ხელში რჩებოდა.

საქართველოს სახელმწიფოებრიობის მშენებლობის ეროვნული კონცეფციის რეალიზაციის შემდგომი ნაბიჯი გახლდათ 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმის შედეგებისა და საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის საფუძველზე 1991 წლის 15 სექტემბერს (აღნიშნული სესიის ჩაშლა მოინდომეს ე.წ. ეროვნული კონგრესის წარმომადგენლებმა) რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ მიიღო დადგენილება სსრკ-ის (რუსეთის) ჯარებისათვის საოკუპაციო სტატუსის მინიჭება და მათი საქართველოდან, პირველ რიგში აფხაზეთიდან და სამაჩაბლოდან გაყვანის შესახებ.

1991 წლის 21 დეკემბერს საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებამ უარი განაცხადა მსმ-ში შესვლაზე (მეორე დღეს - 22 დეკემბერს კრემლმა მომ დაიწყო თბილისში), ვინაიდან ამის უფლებას არ აძლევდა 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმში ხალხის მიერ გამოხატული ნება, რესპუბლიკის კონსტიტუცია, სახელმწიფო მშენებლობის ეროვნული პროგრამა, დავით აღმაშენებლის, ოლა ქაჯუაძის, ზვიად გამსახურდიას მამულიშვილობა, მოსახლეობის უკეთეს მერმისზე ზრუნვა.

1993 წლის აგვისტოში ეროვნული ხელისუფლება აფხაზეთიდან ზუგდიდის გზით უკანონო ხელისუფლებას მძიმე ტერორის გამოტანის საშუალებას არ აძლევდა, მაგრამ ხუნტამ ზღვით ფოთამდე მანქანა მოახერხა ამ მოლაპარაკებების გეგმის შესრულება.

საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებას, როგორც 1921 წელს, 1992 წელსაც კაპიტულაციის ხელი არ მოუწერია, ქვეყნის ინტერესებიდან გამომდინარე დევნილობაში აგრძელება საქმიანობას და 1992 წლის 13-14 მარტს ქ. გროზნოში შეფასება მისცა 1991-92 წწ. დეკემბერ-იანვრის მოვლენებს, როგორც სამხედრო, სახელმწიფო გადატრიალებას. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებით „ყველა აქტი, რომელიც მიღებულია საქართველოს უკანონო ხელისუფლების მიერ, მათ შორის პარლამენტის არჩევნების დანიშნვის აქტი, გამოცხადდეს იურიდიული ძალის არ მქონედ“.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტისა და უზენაესი საბჭოს დევნილობაში საქმიანობით თავიდან იქნა აცილებული სამართლებრივი ვაკუუმი, კონსტიტუციური წყვეტა და ჩვენ ამით საშუალება მოგვეცა, რომ საქართველო კატასტროფიდან გამოვიყვანოთ.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდიას 1992 წლის 23 ივლისის აფხაზეთის უზენაესი საბჭოს მიერ 1925 წლის კონსტიტუციის აღდგენის, საქართველოს შემადგენლობიდან აფხაზეთის გასვლის შესახებ განცხადების თაობაზე აღნიშნავდა, რომ სესამ ქორუმის უჭირლობისა და რესპუბლიკის კონსტიტუციის დარღვევით მიიღო ანტიკონსტიტუციური აქტი. მან მოსთხოვა გაუქმებინათ აღნიშნული უკანონო გადაწყვეტილება და თავიდან აეცილებინათ მოსალოდნელი პროვოკაციები. ბატონი ზვიად გამსახურდიას მიმართადა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს: „აფხაზეთში მშვიდობისა და სტაბილურობის აღდგენისათვის, აფხაზ ხალხის გენოციდისაგან გადარჩენად გთავაზობთ, სასწრაფოდ მოიწვიოთ პარლამენტის სესია და გააუქმოთ გადაწყვეტილება კონსტიტუციის აღდგენის შესახებ... აღადგინეთ ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსი და 1978 წლის კონსტიტუცია“.

1992 წლის სექტემბერში აფხაზეთი და ქართველი ხალხისადმი მიმართავი ბატონი ზვიად გამსახურდიას მოუწოდებდა, არ აპყრობდნენ იმპერიის მესვეურებისა და ადგილობრივი კრიმინალების პროვოკაციებს, შეეწყვიტათ მძათეკლდევი ომი, წინ აღდგომოდნენ საქართველოს კატასტროფას. პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდიას 1993 წლის 4 მაისს აფხაზი ხალხისადმი მიმართავი წერდა, რომ საომარი მოქმედებების გაგრძელება შესაძლებელია კატასტროფით დამთავრდეს ქართველი და აფხაზი ხალხისათვის.

1993 წლის 20 ივლისს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდიას ქართველი ერისადმი, აფხაზეთში დისლოცირებული ყველა ქართველი მეომრისადმი მიმართავი წერს: „... ედუარდ შევარდნაძის ღირსეული მემკვიდრის თამაში აფხაზეთის პრობლემის გარშემო მიზანდასახავს კაპიტულაციას აფხაზი სეპარატისტებისა და რუსეთის იმპერიალისტური ძალების წინაშე... მზადდება ე.წ. „ცხენვალის ვარიანტი“, სამშვიდობო ძალების შემოყვანა კონფლიქტის ზონაში და სოხუმის ჩაბარება, რასაც დაეყენებით მოითხოვს შევარდნაძისაგან რუსული და აფხაზური მხარე... ჯერ კიდევ ელცინ-შევარდნაძის შეხვედრისას დაიგეგმა სოხუმიდან მძიმე ტერორის და არტილერიის გაყვანა, რაც ნიშნავს სოხუმის დაბრუნებას, რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილის ბ.პასტუხოვის მიერ შემოთავაზებული ე.წ. „სამხრეთი ხელშეკრულების“ გეგმაც სწორედ ამას ითვალისწინებს... სოხუმიდან ქართული ჯარის გაყვანა ნიშნავს ქართული მოსახლეობის გაყვანას, ვინაიდან შეიარაღებული ძალების 93%-ს ადგილობრივი მოსახლეობა შეადგენს. სოხუმის ჩაბარება აფხაზეთის ჩაბარება მოჰყვება, ხოლო ყოველივე ამას - ქართული მოსახლეობის არნახული გენოციდი და დეპორტაცია...“

1993 წლის 24 სექტემბერს კატასტროფის წინაშე მდგარი აფხაზეთის მოსახლეობის გადარჩენად და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვის მიზნით, სამშობლოში დაბრუნებული საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, როგორც ქვეყნის უმაღლესი მთავარსარდალი ზვიად გამსახურდიას ოჩამჩირეში ხვდებოდა უკანონო სამხედრო შეანერთვის მეთაურს, რომლებიც საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის წინაშე დებენ აფხაზეთის დაცვა-შენარჩუნების ფიცს. ხუნტის მეთაურის სასწრაფოდ მიღებული ზომების შედეგად, საჭარისო შეანერთვის მოხსნა იჭენ ფრონდილად და მათი მეთაურები უკან გამოიწვიეს. აღნიშნული დანაშაულებრივი ქმედებას მოჰყვა არ მარტო სოხუმის, არამედ ოჩამჩირის, გალისა და გულრიფშის ჩაბარება, ქართველი მოსახლეობის ხოცვა და დეპორტაცია.

დღეს, ფაქტობრივი ხელისუფლება ასიმეტრიული რეგიონალიზაციის, ე.წ. ორ თანასწორ უფლებიანი ფედერაციის სუბიექტის ნიღბით ცდილობს აფხაზეთის რესპუბლიკისათვის დამოუკიდებლობის მინიჭებას, 1994 წლის 4 აპრილის მოსკოვის შეთანხმების სისრულეში მოყვანას. ორი თანასწორ უფლებიანი სახელმწიფოს კავშირი არის არა ფედერაცია, არამედ კონფედერაცია, რომლის სუბიექტებს ნებისმიერ დროს ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნით ცალმხრივად შეუძლია ურთიერთგაშორების შეწყვეტა.

არჩინებას უკანონო რეჟიმი ამტკიცებს, რომ მას გაუუქმეს ავტონომიური წარმონაქმნი, შეიჭრნენ უკანონო შეიარაღებული ფორმირებები და იგი იძულებული გახადეს ყველა საშუალებით დაეცვა მოსახლეობა და ავტონომიური რესპუბლიკა. ამ არაუქმენტების სამართლებრივ-პოლიტიკური საშუალებებით გაბათილება შევარდნაძის უკანონო რეჟიმს არ ძალუძს, ვინაიდან ჯერ ერთი, ხუნტა იურიდიული ტერიტორიული ფორმირების ვერ დაეუბრალება არჩინებას უკანონო ხელისუფლებას, მეორე - შევარდნაძის და არჩინებას რეჟიმი მოსკოვის მითითებების უსტყვო შემსრულებლები არიან.

საქართველოს კანონიერი ხელისუფლებას სამართლებრივ-პოლიტიკური ბერკეტების ამოქმედებით, მოსახლეობის ეროვნული იდეოლოგიით გაერთიანებით არის შესაძლებელი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და შიდა ქართლის (სამაჩაბლოს) საქართველოს იურისდიქციაში დაბრუნება.

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ძირითადი ბერკეტებია: 1. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის აღდგენა, საქართველოს ფაქტობრივი ხელისუფლების მიერ ხელმოწერილი კაბალურ-კაპიტულანტური ხელშეკრულებების გაუქმება; 2. 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმის შედეგების, როგორც უმაღლესი იურიდიული ძალის დოკუმენტის გამოყენებით აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და შიდა ქართლის (სამაჩაბლოს) დე-ფაქტო საქართველოს რესპუბლიკის სამართლებრივ-პოლიტიკურ სივრცეში დაბრუნება; 3. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს 1991 წლის 15 სექტემბრივ დადგენილების - სსრკ-ის (რუსეთის) სამხრეთი ძალებისათვის საოკუპაციო სტატუსის მინიჭების, საქართველოს ტერიტორიისადმი, პირველ რიგში - აფხაზეთიდან და სამაჩაბლოდან დაუყოვნებლივ გაყვანით მოხდეს ოკუპირებული ტერიტორიების და მთლიანად საქართველოს რესპუბლიკის გათავისუფლება რუსეთის საოკუპაციო ძალებისაგან. ყოველივე ეს კი საბოლოოდ განდგება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის საფუძველზე; 4. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტსა და საქართველოს მთავარსარდალსა და მთავრობის საფუძველზე მოკანონება, ჩრდილოეთ კავკასიაში გაანაწილდეს უზარმაზარი პოლიტიკური კაპიტალი. ბატონ ზვიად გამსახურდიას სრულიად კავკასიის პრეზიდენტად მიიჩნევენ მთელს კავკასიაში, დაწყებული მაიკოპიდან დასავლეთით დამთავრებული 5. კონსტიტუციური უწყვეტობის, სამართალმემკვიდრეობის ბაზის შენარჩუნებით ანუ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოსა და მთავრობის, კონსტიტუციის აღდგენა-ფუნქციონირებით შესაძლებელია საქართველოს სახელმწიფოს დაშლა-დაქუცმაცების, კატასტროფული ნგრევის პროცესის შეჩერება, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა. იურიდიულ-სამართლებრივი ბერკეტები მხოლოდ ლეგიტიმურ ხელისუფლებას - საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოსა და მთავრობას გააჩნია, ეს კი საქართველოს სახელმწიფოსა და მისი მოსახლეობის უმძიმესი პრობლემების გადაწყვეტის მთავარი პირობაა.

ინფორმაცია კოლხური კომპიდან

ბანსაკუთრებით საყურადღებო

ინფორმაცია

2001 წლის 24 თებერვალს თბილისში, კოლხურ კომპი ჩაგარდა ღვენილი კანონიერი ხელისუფლების საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მორიგი სხდომა. დღის წესრიგი:

1. საქართველოს რესპუბლიკის გერიგორიული მთლიანობის შესახებ (მომხს. მუღმივმოქმედი იურიდიული კომისიის თავმჯდომარე ბიმურზა აფრასიძე).
2. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება დაგომისის ხელშეკრულების შესახებ.
3. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება მოსკოვის სამმხრივი ხელშეკრულების შესახებ.
4. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება რუსეთის ფედერაციის ე.წ. სამშვიდობო ძალების აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის, სამეგრელოსა და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გერიგორიაზე განთავსების ანტიკონსტიტუციურ აქტად გამოცხადებისა და საქართველოს რესპუბლიკის გერიგორიიდან რუსეთის ფედერაციის საოკუპაციო სამხედრო ძალების დაუყოვნებლივ გაყვანის შესახებ.

სეთის ფედერაციის საოკუპაციო სამხედრო ძალების დაუყოვნებლივ გაყვანის შესახებ.

5. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება ე.წ. ნულოვანი ვარიანტის შესახებ.

6. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიმართვა რუსეთის ფედერაციის ხელისუფლებისადმი ე.წ. ნულოვანი ვარიანტის შესახებ.

7. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს კომისიათა თავმჯდომარეების არჩევნების შესახებ.

8. სხვადასხვა

სესიამ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ადამიანის უფლებათა დაცვის მუღმივმოქმედი კომისიის თავმჯდომარედ აირჩია გარიელ ფუკარაძე, სამანდატო კომისიის თავმჯდომარედ - აკაკი მათიაშვილი, საგარეო ურთიერთობათა კომისიის თავმჯდომარედ - რევაზ კეშელარიძე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის სხვა დადგენილებებს აქვე ვებეჭადეთ:

უზენაესი საბჭო

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება

1992 წლის 24 ივნისის დაგომისის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის შესახებ

1992 წლის 24 ივნისის დაგომისის ხელშეკრულებით, საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 1991 წ. 31 მარტის რეფერენდუმის შედეგებისა და საერთაშორისო სამართლის ნორმების იგნორირებით, რუსეთის ფედერაციის საოკუპაციო სამხედრო ძალებს მიენიჭათ სამშვიდობო ძალების სტატუსი, რითაც მოხდა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და შიდა ქართლის (სამაჩხაბლოს) ოკუპაცია.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს: ბათილად გამოცხადდეს 1992 წლის 24 ივნისის დაგომისის ხელშეკრულება.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე: **დავით გომბაძე**

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება

1994 წლის 4 აპრილის მოსკოვის სამმხრივი ხელშეკრულების, რომელიც დაკავშირებულია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საკითხთან, ბათილად ცნობის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უკანონო ხელისუფლებამ, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტმა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის წარმომადგენლებმა 1994 წლის 4 აპრილს ქ. მოსკოვში ხელი მოაწერეს ერთობლივ ხელშეკრულებას, რის საფუძველზედაც საქართველოს რესპუბლიკის უკანონო ხელისუფლებამ ფაქტობრივად აღიარა აფხაზეთის დამოუკიდებლობა.

იმის გათვალისწინებით, რომ:

1. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების მიერ საქართველოს მოსახლეობის 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმში გამოხატული ერთსულოვანი ნების საფუძველზე 1991 წლის 9 აპრილს გამოცხადდა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა.
2. 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმში საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენას მხარი დაუჭირა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის 59,84%-მა.
3. 1991 წლის 26 მაისს საბრ-

ზიდენტო არჩევნებში საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას ხმა მისცა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ამომრჩეველთა 93,35%-მა, რითაც აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მოსახლეობის უმრავლესობამ აღიარა საქართველოს დამოუკიდებლობის პროგრამა და კიდევ ერთხელ დაადასტურა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საქართველოს რესპუბლიკის შემადგენლობაში ყოფნა.

4. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს 1992 წლის 13 მარტის სესიის დადგენილების მე-3 პუნქტი ითვალისწინებს შემდეგს: „ყველა აქტი, მათ შორის პარლამენტის არჩევნების დანიშვნის აქტი, გამოცხადდეს იურიდიული ძალის არმქონედ“;

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

1994 წლის 4 აპრილის მოსკოვის სამმხრივი ხელშეკრულება, რომელიც დაკავშირებულია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საკითხებთან, ბათილად იქნეს ცნობილი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე: **დავით გომბაძე** თბილისი, 2001 წლის 24 თებერვალი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება

საქართველოს არაკანონიერი პარლამენტის მიერ 2001 წლის 16 თებერვალს სსრკ კავშირის ქონებიდან საქართველოს რესპუბლიკის წილის მიღებაზე ე.წ. ნულოვანი ვარიანტის რატიფიკაციის ბათილად ცნობის შესახებ.

საქართველოს დღევანდელი არაკანონიერი პარლამენტი არის 1991-93 წლების სახელმწიფო გადატრიალებით ხელისუფლებაში მოსული ხუნტის მექვიდრე და იგი არ წარმოადგენს საქართველოს რესპუბლიკის კანონიერ ხელისუფლებას.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო, ევრდნობა რა 1992 წლის 13 მარტის თავისივე სესიის დადგენილების იმ მუხლს, სადაც ნათქვამია: „ყველა აქ-

ტი, რომელიც მიღებულია საქართველოს არაკანონიერი ხელისუფლების მიერ, მათ შორის პარლამენტის არჩევნების დანიშვნის აქტი, გამოცხადდეს იურიდიული ძალის არმქონედ“ ადგენს:

საქართველოს არაკანონიერი პარლამენტის მიერ 2001 წლის 16 თებერვალს სსრკ კავშირის ქონებიდან საქართველოს რესპუბლიკის წილის მიღებაზე ე.წ. ნულოვანი ვარიანტის რატიფიკაცია ბათილად იქნეს ცნობილი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე: **დავით გომბაძე** თბილისი, 2001 წლის 24 თებერვალი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება

რუსეთის ფედერაციის ე.წ. სამშვიდობო ძალების აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის, სამეგრელოსა და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე განთავსების ანტიკონსტიტუციურ აქტად გამოცხადებისა და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიიდან რუსეთის ფედერაციის საოკუპაციო სამხედრო ძალების დაუყოვნებლივ გაყვანის შესახებ.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭომ 1991 წლის 15 სექტემბერს, იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების უმალესმა ორგანომ, ქართველი ხალხის, საქართველოს მოსახლეობის ერთსულოვანი ნების საფუძველზე, 1991 წლის 9 აპრილს გამოაცხადა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა, მიიღო დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული სსრკ კავშირის შეიარაღებული ძალების საოკუპაციო ძალებად გამოცხადებისა და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიიდან მათი გაყვანის შესახებ.

ამ დადგენილების მე-3 პუნქტი ითვალისწინებდა შემდეგს:

„საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიიდან სსრკ კავშირის შეიარაღებული ძალების სრულ გაყვანამდე სსრკ კავშირის წინაშე დაისვას საკითხი აფხაზეთის ასსრ და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიიდან საბჭოთა არმიის ნაწილების დაუყოვნებლივ გაყვანის შესახებ, რადგანაც მათი ყოფნა და მოქმედება ხელს უშლის მდგომარეობის სტაბილიზაციას ამ რეგიონში“.

რუსეთის ფედერაციამ, როგორც სსრკ-ს პირდაპირმა სამართალმემკვიდრემ, თავისი საოკუპაციო სამხედრო ძალით განახორციელა დამოუკიდებელი საქართველოს მეორე და მესამე ფაქტობრივი ანექსია XX საუკუნეში:

ა) 1991-92 წლების დეკემბერ-იანვრის სახელმწიფო გადატრიალება, როდესაც ძალისმიერი გზით განდევნილი იქნა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო და მთავრობა, გაუქმებული იქნა ადგი-

ლობრივი მმართველობისა და თვითმმართველობის ორგანოები.

ბ) 1993 წლის ნოემბრის სადამსჯელო ოპერაციები საქართველოს რესპუბლიკის კანონიერი ხელისუფლებისა და მათი მომხრეების წინააღმდეგ.

რუსეთის ფედერაციის საოკუპაციო სამხედრო ძალამ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ანუ შიდა ქართლის (სამაჩხაბლოს) ტერიტორიაზე მოახდინა მშვიდობიანი მოსახლეობის გენოციდი, ქართველთა ეთნიკური წმენდა და ამ ტერიტორიების ფაქტობრივი ანექსია.

ამჟამად რუსეთის ფედერაციის იგივე საოკუპაციო სამხედრო ძალებს, საქართველოს რესპუბლიკის უკანონო ხელისუფლებისა და რუსეთის ფედერაციის ერთობლივი ძალისხმევით, მინიჭებული აქვთ ე.წ. სამშვიდობო ძალების სტატუსი და, ფაქტობრივად, ოკუპირებული აქვთ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიის ნაწილი, რაც კატეგორიულად ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციას და საერთაშორისო სამართლის ნორმებს.

არსებული ვითარებიდან გამომდინარე საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის, სამეგრელოსა და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიაზე რუსეთის ფედერაციის ე.წ. სამშვიდობო ძალების განთავსება გამოცხადდეს ანტიკონსტიტუციურ აქტად და რუსეთის ფედერაციის წინაშე დაისვას საკითხი რუსეთის ფედერაციის საოკუპაციო ცენტრის საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიიდან დაუყოვნებლივ გაყვანის შესახებ.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე: **დავით გომბაძე** თბილისი, 2001 წლის 24 თებერვალი.

მრუდე სარკეში

2001 წლის 8 თებერვლის საქართველოს რადიოს პირველი არხის გადაცემაში „ინფორმაცია განსაცდელის“ ბ-მა ილია კვეციანი...

სინამდვილე

დღევანდელი გელევიბა და განსაკუთრებით პირველი არხი რომ სწორედ სამთავრობო რუპორია და არა ამავე მთავრობისაგან გაუბეღებელი სახელმწიფოს (ან კი სადაა სახელმწიფო?) ინტერესების დამცველი, თვალსაჩინო ხედავს და ბრძან იგრძნობს...

მრუდე სარკე

გაზეთ „ალიას“ 2001 წ. N-ს თებერვლის ნომერში გამოქვეყნდა სტატია „საქართველოს მოქალაქეებს ორ ადგილზე უშუალოდ უკრძალავენ“...

სინამდვილე

აღნიშნული პროექტით კარგად ჩანს ფაქტობრივი ხელისუფლების „მრუდე“ მოსახლეობამ. ისინი მცირე ხელფასით გაწვავებული და გადაგაკეხული ადამიანების დაბეგვრით ცდილობენ დაიპყრებოდნენ „მილიონ“ სამუშაო ადგილის მოძიებას?

მრუდე სარკე

პარლამენტის წევრი ა. ბათიაშვილი წერს („ალია“ N26 2001 წ.) საქართველოში შესაძლოა ფართომასშტაბიანი საპროტესტო აქციები დაიწყოს, რაც რეკონსტრუქციის გარეშე და ხალხი პრეზიდენტის გადადგომასაც მოითხოვს.

სინამდვილე

1992 წლის იანვრიდან არ შეწყვეტილა ფართომასშტაბიანი საპროტესტო აქციები კანონიერი ხელისუფლების აღდგენის...

ინტერვიუ აპოლიტიკურ ოპონენტთან

ბ-ნი ზურაბ, დღევანდელი გადასახლებიდან რა შეფასებას მისცემდით 1990 წლის 28 თებერვლის მრავალპარტიულ საყოველთაო არჩევნებს? - ეს არჩევნები, მე მგონია, ამ საუკუნის პოლიტიკური ისტორიის ერთ-ერთი ყველაზე უმნიშვნელოვანესი თარიღი და მოვლენაა, რომელმაც საყოველთაო და ეპოქალური მნიშვნელობის ფაქტი დააფიქსირა...

სემობს სპეციფიკური განსხვავებაც. შესაძლებელია, ვთქვათ, იყოს გარკვეული ნიშნით კანონიერი, მაგრამ არ იყოს სამართალმემკვიდრე. მე, პირადად, მონაწილეობა არ მიმიღია და ბოიკოტს ვუცხადებდი იმის გამო, რომ ეს იყო იმ ადამიანების მიერ ჩატარებული არჩევნები, რომლებმაც ერთი წლის წინ სისხლში ჩაასრვეეს ხელისუფლება...

- თქვენ წინააღმდეგი იყავით მათი, მაგრამ გაფიქრებულად და თავად მიიღეთ მონაწილეობა პუტჩისტების მიერ მოწყობილ არჩევნებში. რამ გადაწყვიტეთ ეს, შეიკვალა თქვენი აზრი? - გარკვეული კორექტივი ჩემმა შეხედულებებმა ნამდვილად განიცადა, რამაც გადაამწყვეტინა მო-

უძახო, რომ შენ არა გაქვს უფლება ზემოდან დამაწვეო, არამედ ხიშტი, დანით და ყველა საშუალებით უნდა ეცადო მის მოცილება. ისე, არც იმის გახსენება იქნება ურიგო, თუ გავიხსენებთ, რომ 1990 წლის ოქტომბერში ზ. გამსახურდიამ უკანონო ხელისუფლების მიერ დანიშნულ არჩევნებში მიიღო მონაწილეობა...

- ვერ კრია 1990 წლის ფიზიკურად არ არსებობდა კანონიერი პარლამენტი, მორიგე პუტჩის შედეგად შეიქმნა „ხიშტი“ ხომ თავის მხრივ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო იყო, რომელიც არსებობდა მასშტაბურად და სისხლში მართავდა და ფუნქციონირებს დღესაც?

- ცხადია, უზენაესი საბჭო არსებობდა, დღესაც არსებობს და მით უფრო გულდასაწყვეტია ბევრი შეცდომა, რაც მასთანაა დაკავშირებული. უზენაესმა საბჭომ და მისმა შემადგენლობამ, ხელმძღვანელობამ, ალბათ, უფრო გრძელვადიან, სტრატეგიულ 10-15 წლიან და ნახევარ საუკუნეზე გათვალისწინებულ გეგმაზე უნდა იფიქროს, ვიდრე ნაკლებფუნქციურ განცხადებებზე, აი, ჩვენ მოვედით და ხელისუფლებაში ვართ და ა.შ. მაგრამ თუ სამართლებრივი თვალსაზრისით შევხედავთ, დღეს რა თქმა უნდა, ორხელისუფლებიანობაა. დღევანდელი უზენაესი საბჭოს არ მოუხსნია საკუთარი ფუნქციები, კაბიტულაციას არ გამოუცხადებია და ხელი არ მოუწერია რაიმეზე (მაგალითად დიქციის). თავისთავად ცხადია, გარკვეულ ეტაპზე, გარკვეული მომენტში, როცა შესაბამისი პირობები მომწიფდება, საქართველოში დადგება დრო, როდესაც ასევე აღიარებენ მის კანონიერებასა და სამართალმემკვიდრეობას, როგორც 1990 წლის 28 ოქტომბერს დანიშნული არჩევნების შედეგად უზენაესმა საბჭომ აღიარა იმ ძველი 1921 წლის მთავრობისა და დამფუძნებელი კრების სამართალმემკვიდრეობა.

მე ასე ვფიქრობდი: უზენაესი საბჭოს დეპუტატები და ის ხალხი, ვინც ხელისუფლებასთან იყო დაკავშირებული, რა თქმა უნდა, არ უნდა მისულოყვნენ არჩევნებზე, მაგრამ სხვები შეიძლება მილოყვნენ. ამ თვალსაზრისით, ასეთი შედარება შეიძლება მოვიყვანოთ - თუ ვინმეს სურს დარჩეს წმინდანად, არ აღიაროს ეს ბინძური ხელისუფლება და არ შევიდეს მის შემადგენლობაში, კი, ბატონო, მაგრამ მე ჩემი უნეტყვია ცოტათი სხვაგვარად წარმომიდგენია. როგორც ბერძნული მითში პერაკლემ ავგიას თავლაში დავალო ნიჩბის ხელი და დაიწყო აუტანელი სიბინძურის გამოყრა გარეთ, ასევე ჩვენც ნიჩბს უნდა წამოვავლიოთ ხელი და ჩვენ-ჩვენი წილი დავსაფლავოთ. უტყუარი მოგვდება, მუნდრიც დავესაფრებო (შეიძლება სახელიც), მაგრამ საბოლოო გამში საქმე გაკეთდება.

- კეთდება კი საქმე? ხომ არ გამოიხაროთ თქვენ თავად გასერილება, ხოლო საქმე ისევე იყოს რიგზე? თქვენ ვერაფერი შეცვალეთ.

- თუ დღევანდელი სიტუაციიდან ვიმსჯელებთ, შეიძლება ამის ილუზია შეიქმნას. ის მომენტი, რომელიც მე წელან აღვნიშნე, დადგება სამართალმემკვიდრეობის აღდგენის დრო - მეტიც, არ დადგება, თუ დღეს ეს შავი სამუშაო ვინმემ არ გააკეთა. ვაკეთებ მე ამ სამუშაოს, როგორც შემიძლია და რატომ უნდა იყოს ამის წინააღმდეგი ვინმე? ასე რომ, უკანონო არჩევნებში, სანამ კანონიერება არ აღდგება, მონაწილეობას ყოველდღის მივიღებ, თუ ვერ დავძარი აღვლიდან დღის ლოდი, ყოველ შემთხვევაში ბატარა ქვას მინც ვესვრი და მინას ჩავუშვებ, რომ ამით ხელისუფლებას დისკომფორტი შევუქმნა და გამოვავიზხოლო...

- ბ-ნი ზურაბ, თქვენ საკრებულოს წევრი ბრძანდებით, დღევანდელი ვაკეთებთ? მაგალითად, ქუთაისში სტალინის ძეგლი დადგეს როგორც საკრებულოს წევრი, რა ზომები მიიღეთ ამ ფაქტის აღსაკვეთად და წყნობად, რა აზრის ხართ მასზე? გამოვიყვანო რამე? რა უნდა ვერ ხედვით, რომ საკრებულოში თქვენსარების ყოფნა მათ უფრო აბლიტირებს? უკანონობას ახანრძლიებს?

- ჩემი აზრი მე საკრებულოს სხდომაზე დავაფიქსირე და დავსვი კითხვა - ვინ გასცა ამ ძეგლის დადგმის ნებართვა - მეტიც; პირადად მე ამის წინააღმდეგი ვარ. თქვენ წარმოიგინებთ, ქალაქის ხელისუფლებამ ყოველნაირად ცხადია, თავი აერიდებია პასუხისმისთვის. პასუხი ვერ გამოვა ვერაფერს, გარდა საკრებულოს თავმჯდომარისა, რომელმაც მრავალმნიშვნელოვანად გამოიწვია ხელი ჩემკენ და მითხრა; როცა ანგრევი, ვის დაეკითხეთ? მეც ვამეცნია, ტაში დავუკარი და ვუთხარა: ყოჩაღ, პირველი თანამდებობის პირის შესაფერის პასუხი გამოეცა - მეტიც.

- გარდა სიტყვიერი წინააღმდეგობისა, რა ზომები მიიღეთ, საქმე რა ვაკეთებთ? ვერაფერი? ხალხს თვალში კი ნაკარი ვერბა თქვენი ამ საკრებულოში ყოფნით.

- აბა, რა გითხარით, სტალინის ძეგლის თომაზე კაცივილის ხმა რომ არ ამოუღია, ავღევი და ქალაქის ხელმძღვანელობას მოთხოვე, დაეღვინათ, ვინ გასცა ქუთაისში ამ ძეგლის დადგმის ნებართვა, დავაყენე საკითხი. პირადად ზურაბის წინააღმდეგ იქნას საქმე, თუ როგორ წდებოდა 10 დღის განმავლობაში უნებართვოდ და უკანონოდ ამ ძეგლის აღმართვა. ეს არის ერთი კაცისაგან, ასე ვთქვათ, ცივილიზებული გზით გასაკეთებელის მაქსიმუმი, მეორე მხრივ, ვერ მიტყმ თავს უფლებას, (არ ვარ იმ სტილის კაცი), თორემ ძეგლს დინამიტს შეველდამდი ქვეშ და როგორც ოთარ იოსელიანის ფილმშია „მფრინავი ფეოტიტები“, ფეხები ქვემოთ დარჩებოდა და ტანი კი პაერში ავიდოდა...

„თუ სპარტოლებრივი თვალსაზრისით უფხვდავთ, დღეს, რა თქმა უნდა, ორხელისუფლებიანობა“

სება? რა პოლიტიკაზე იდებოთ თავად?

- ეს ისეთი წარსული არაა, ვინმეს დაავიწყდეს. ეს იყო სამხედრო კრიმინალური ვადატორიანობა, (ყველაზე მეტად ამ შეფასებას ვეხმობი), რომლის უკან იღა ძველი პარტიული ნომინკლატურა. იგი იკვებებოდა რუსეთიდან მიღებული ფინანსებიდან და დირექტივებით, შემიძლია კატეგორიულად განცხადებდა, ვადებებით უფრო საზოგადოებრივი იყო, ვიდრე 1921 წლის თებერვლი, რევკომისა და ქართველი ბოლშევიკების მოქმედება. ისინი იღვურად გონებადამიწეული იყვნენ, იდგის საფუძველზე მოახდინეს ვადატორიანობა, აქ კი საქმე ვგონდა მერკანტილურ, მეზნანურ იდებზე განაწყენებული ადამიანების მიერ ეროვნული ხელისუფლების დამხობასთან და ყველაზე საშინელი, საზოგადოების არის, რომ ეს ყველაფერი შეგერებული იყო კრიმინალურ ელემენტებთან. მე აქტიურად ვიბრძოდი მათ წინააღმდეგ, რამდენიმე პუბლიცისტური წერილი გამოვაქვეყნე და როგორ გადავრჩი მაშინ, არ ვიცი. ალბათ იმიტომ, რომ ჩვენთან რებრესიებს ისეთი სისხლიანი ხასიათი არ ქქონია, როგორც დელაქალაქში, სამეგრელოში... იმავე პოლიტიკაზე ვრჩები ახლაც ამ მოვლენების შეფასებაში.

ნაწილობა მიმელო უკანონო არჩევნებში. 1993-94-95 წლებმა აჩვენა, რომ ეს იყო ეროვნული მოძრაობის დაკნინების, დაკვიმის პერიოდი, ეს იყო ზვიად გამსახურდიას სიკვდილის ხანა. ამან დამარწმუნა, რომ საჭიროა ტაქტიკის მისადაგება შექმნილი მდგომარეობისადმი, როდესაც დღევანდელი „ბაბაია“ უნდა დაუხახო. „ბაბაიას“ დაახება არ ნიშნავს იმას, რომ შენ მის მახეში გაეხა, დათვი ყურმოჭრილი ყმა გახდა. ამ შემთხვევაში დათვი არის პოლიტიკური სიტუაცია, რომელმაც ადამიანთა გარკვეული ჯგუფი აიძულა, ეფორით განსხვავებულ ნაბიჯზე. იყო გარკვეული კატეგორია ადამიანებისა, რომლებიც ვარედან ებრძოდნენ ამ ხელისუფლებას და ამტკიცებდნენ მის უკანონობას. მე ვთვლი, რომ არ იქნებოდა ცუდი, თუ გარკვეული ჯგუფი მოახერხებდა შეინით, საკანონმდებლო ორგანოში შეიწყვდა და იქ ტრიბუნის გამოყენებას არსებული ხელისუფლების უკანონობისა და უსუსურობის დასამტკიცებლად.

- მაგრამ ეს ხო უკანონობის დაკანონება, ზვიად გამსახურდიას ხალხს უკანონო არჩევნების ბოიკოტსაკენ მოუწოდებდა, იგი ამათადა, რომ საქართველო აუცილებლად დასტკორდება სამართალმემკვიდრეობა; ანდა, კ ა ნ თ ი ე რ ე ბ ა ს ადღეგნისთვის რა ვაკეთებს მუხრან მაქაგარიანმა, ელიზბარ ვაგვილიძემ და სხვებს უკანონო პარლამენტში შესვლით?

- თავისთავად ცხადია, როცა ასეთ ნაბიჯს გადადგამ, მონაწილეობას მიიღებ ისეთ არჩევნებში, რომელსაც უნდა მოჰყვას ახალი არაკანონიერი ხელისუფლების არჩევა, გარკვეულწილად ნიშნავს, რომ უკანონობის დაკანონებაში იღებ მონაწილეობას. გთხოვთ, საკითხს შევხედოთ არა მხოლოდ კანონიერება-უკანონობის თვალსაზრისით, არამედ გლობალურად და ეს პრობლემა ამ კონტექსტში განვიხილოთ. როცა ცდილობ, ზემოდან დაწოლილი დათვი მოიცილო, რომელიც შენს წინააღმდეგ თათებასა და ვეშებს იყენებს, მარტო ის კი არ უნდა

- ბ-ნი ზურაბ, ადრე ფაქტობრივი ხელისუფლებიდან წამოვიდა „შრიგობის“ ინიციატივა; თქვენ თავადაც უკვე ფაქტობრივი ხელისუფლების წევრი ხართ ადგილობრივი მასშტაბით. ეკ უკვე შრიგობის ხართ? - ეს არის სასაცილო და თავისი აზრით უაზრო ინიციატივა. ვის უნდა შევერიოდე, ვერ ვაკვივ. მე შემიძლია მივიხილო მაგალითი ესპანეთის დიქტატორ ფრანკოსი. როდესაც დამთავრდა სამოქალაქიურებს? უკანონობას ახანრძლიებს?

ისტორიის გაკვეთილები

„წუთისოფელში ჭირი გაქნებათ, მაგრამ გამაბრლოთ. მე ვალდი წუთისოფელს“

თავისუფლებისათვის ბრძოლაში ქართველ კაცს თავი არასოდეს დაუზოგავს. მართალია, თავგანწირვის შედეგად აღწევდა კიდევ მას, მაგრამ ხშირად კარგავდა შინაურს თუ გარეშე მტრის ხელით. ისტორია ხშირად მეორდება და, რაოდენ საწყენია, რომ ეს წინა საუკუნის ბოლოს დაგვემართა. ამას დავემატებოთ ნიჟილიზმი, უიმედობა, უკანონო მოსული მთავრობა, მომძლავრებული სექტები, შეზღუდული მართლმადიდებლობა...

„სოფელსა ამას ჭირი მატეს, არამედ ნუ გეშინინ, რამეთუ მე მიძღვევის სოფელსა“ (იოანე 16,33). მაცხოვრის ამ სიტყვებმა უნდა გვასულდგმლოს უზენაესი მიზნისათვის ბრძოლის მართლმადიდებლობაზე.

თავისუფლებისათვის ბრძოლის პირველი, დოკუმენტურად გადმოცემული, ხანგრძლივი გზა ბიბლიაშია ნაჩვენები. თუ დრომდელ ჩვეულებრივად ისრაელისა და საქართველოს თავისუფლებისათვის ბრძოლის ისტორიას, მათ შორის მსგავსებას დავინახებთ.

ებრაელი ერის ყოფა ეგვიპტეში მძიმე აღმოჩნდა. ეგვიპტელებმა ხომ მათ „სიცოცხლე გაუშწარეს მძიმე შრომით“ (გამ. 1,14). „... აკვნესდნენ მძიმე შრომისაგან ისრაელიანები, გაპკოდნენ და მისწვდა მათი ღალადი ღმერთს“ (გამ. 2,23). თავისუფლება მოეხატრა ისრაელის სახლს და უფალმაც გაიხსენა: „აღთქმაც დაივიწყებდა“ (გამ. 13, 19). მოუვლინა ებრაელებს მსგე და აარონი - ხორციელი, და, რაც მთავარია, სულიერი ძეგები და გამოიყვანა რჩეული ერი ეგვიპტიდან. მათ უდაბნოს გავლით ქანაანის ქვეყანა - თავისუფლება ელოდათ.

მაგრამ რა ხდება? მცირედ გაუჭირდათ თავისუფლების გზაზე მღვობით და მაშინვე „შესივლა ისრაელთა მიუღმა საზოგადოებამ მოსულ და აარონს უდაბნოში. უთხრეს ისრაელიანებმა: ნეტაც უფლის ხელით გავმწყდარიყავით ეგვიპტის ქვეყანაში, როცა ხორციით სავსე ქვებებს ვუსხედით და გაძლომდელ ვემდით პურს მოგვიყვანე ამ უდაბნოში, რომ შიმშილით ამოგვეყვიროთ მთელი კრებულნი!“ ნახეთ, ებრაელთა გრძობა მონობაში „მძღვრად“ სიცილი არჩია თავისუფლების ძნელ „შრომს“ გზას.

მართლაც, ძველი აღთქმის ეს ისტორია წინასწარმეტყველებულია ახლა დღევანდელი საქართველოზე: ეროვნული მოძრაობის პატრიარქების, „სულიერი ძეგების“ - ზვიად გამსახურდიასა და მერაბ კოსტავას თავგაცობით გამოვლით „ეგვიპტიდან“ - სსრკ-დან და დავადქვით თავისუფლების გზას. თითქოს გაგვიარებ უდაბნო, მი-

ვუახლოვდით მიზანს, მაგრამ... გაგვიჭირდა... მოვგვივდა, შეგვიცვალა... და დავეწყეთ ყვედრება ეროვნულ მთავრობასა და პრეზიდენტს: რად გვინდოდა ასეთი თავისუფლება, როცა სოციალიზმში მალაზიები სავსე იყო, ხორციც და პურიც ბლომად გვექონდა.

ადგილობრივი კრიმინალებისა და პრორუსული (ამჟამად ვითომ პროამერიკული) ძალებით, რასაც ფართო საზოგადოების მიერ პოლიტესელ მდგომარეობის არჩევა ახლდა თან, სამშობლოდან განდევნილი იქნა ის ხალხი, რომელთაც ქვეყნის გადასარჩენად ყველაფერი დადეს სამსხვერპლოზე...

ამით ე.წ. ოპოზიციას „აყოლიო და „პოლიტესელ“ ხალხს, ისევე მოზულუნესა და მოწუწუნეს, გადაავიწყეს იდეალებზე ფიქრი და დამაგანეს ებრაელ ერს, რომლებზეც გაყვარებულმა ღმერთმა რისხვით თქვა: „როდემდის უნდა გმზულუნებოდეს ეს ბოროტი საზოგადოება?...“ (რიცხ. 14, 27). და იწვინა უმაღლურმა და მოუთმენელმა ერმა სასახელი, დაავიწყდა მას სიყვეთის, სიყვარულის ქმნა, ჩაუჭრა მომავლის იმედი. მოკლედ შეგვეშინდა...

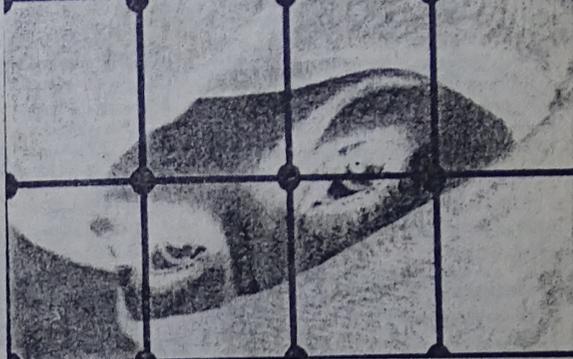
სად წავიდა იმედი და სასოება, ვისი შეგვეშინდა! ... ღმერთსა ვესავ არა შეგეშინოს; რაი მიყოს მე კაცმან?“ (ფს. 55,4). უნდა გავძლიერდეთ რწმენაში და სულიერად ავლორბინდეთ, უნდა განვარდობთ ბრძოლა თავისუფლებისათვის და ჩვენთან იქნება ღმერთი! „შენ საშინელ ხარ, და ვინ წინააღმდეგდეს შენ? მიგრიტვან ასრისხვით შენი“ (ფს. 74,8) ხალხო! დავით წინასწარმეტყველება შეუღღულით გაანადგურა კიბლემადღე შეიარაღებული გოლიათი, რადგანაც უფალი მასთან იყო. ნუ შეგვეშინდება, ნუ დავირქვებით და მივიღებთ ღმერთისაგან კურთხევას. ნუ დაგვაიწყდება, რომ მიუხედავად მონობაში გაზრდილი ებრაელი ერის ყვედრებისა, ღმერთმა იგი მინც შეიყვანა ქანაანის ქვეყანაში - თავისუფლებაში, თუმცა კი იმ თაობას, რომელიც მონობაში გაიზარდა, არ ეღირსა ეს ბედნიერება (ისინი ფიზიკურად განადგურდნენ უდაბნოში). ჩვენც უნდა მოვსპოთ საქუთარ თავში მონური ცნობიერება და წყალობა ღმერთისა გავმოვა ჩვენზე.

კალგამი ქუთაისის უახლოესი ფარსულიან

როგორ გავვახსნა მანუში

პუტჩის შემდეგ ჩვენს სულიერ საზრდოს ოპოზიციური გზებით წარმოადგენდა რომლის გამოც არაერთი დარბევა განგვიცვლია. დევნილი კანონიერი ხელისუფლების მომხრე უამრავი ქუთაისელი სიხარულით ვხვდებოდით რომელიმე ოპოზიციური გზათვის წარმომადგენელთა თუ ეროვნული ხელისუფლების მომხრე პირების ჩვენს ქალაქში ჩამობრძანებას. შეხვედრების შემდეგ იმედავსილი გამოვდიოდით ქუჩებში და ვაწყობდით მიტინგებსა და მანიფესტაციებს. მაშინ, ვფიქრობ, არავის წარმოგვედგინა სხვალიანი

მმართველების მიერ მოწყობილ არჩევნებში მონაწილეობა.

მაგრამ მოვლენები სხვაგვარად განვითარდა: 1995 წ. 17 ოქტომბერს ქუთაისში ჩამოვიდა ფრანკია 21-ე საუკუნე: ი. გოციორძის ვ. ბოჭორიშვილის ე. ვაგველიძისა და სხვათა შეზადგუნლობით. შეხვედრა მოხდა მ. ბალანჩივაძის სახელობის ოპერისა და ბალეტის თეატრში. ეს ადამიანები, რომლებმაც წლების განმავლობაში ჩვენი ნოღბა დაიმსახურეს, მოგვიწოდებდნენ არჩევნებისაკენ, გვეუბნებოდნენ, ოღონდ შევარდნაძე არა და სხვა ვინც გინდა იყოსო. ეს კი, მათი ჭრით, ჯუმბერ პატიავილი უნდა ყოფილიყო. ორი დღის შემდეგ 1995 წ. 19 ოქტომბერს ჩამოვიდა თავად ჯ. პატიავილი თავისი უგუნდობით. შეხვედრა სხვა ოპერისა და ბალეტის თეატრში შედგა. ამ ამბებში გაბრუნებულ მეც კაქტიურიობდა, ვურჩევდი ახლობლებს არჩევნებში მონაწილეობის მიღებას. იგივე ჭრის იყო ჩვენი ორგანიზაციის (ქუთაისის ჰელსინკის კავშირის) ნაწილიც. ასე გავვახსნა მანუში, დავეიწყეთ ჩვენი პრეზიდენტის მოწოდება: ბოიკოტი ცრუ არჩევნებს (თუ 1993 წელს სისხლიანი იყო ეს ხელისუფლება, 1995 წელს განწმინდებულა?) და მიგვიყვანეს არჩევნებში. მაგრამ აქ მათმა მარცხმა და სხვა მრავალმა ფაქტმა თუ მოვლენამ, ღმერთის მადლობა, აავიხილა თვალები, თორემ, ალბათ, კიდევ დიდხანს დავიწერდით პარავკარს ჩვენს მატყუარა ლიდერებზე.

სუბა ნიჟილიანი

ბაბაი ბაბუაძე

ინტერვიუ პოლიტიკურ ოპონენტთან

დასასრული

ქო ომი, როდესაც ასობით და ათასობით ადამიანი ჩაწვა სამარეში, მან უხარბზარო ძველი დღეა ორივე მხარეს დახრებულებისა და ზედ ამოკეთა არაჩვეულებრივი წარწერა - ისინი უყვეთეს სიპანეთისათვის იბრძოდნენ.

ჩვენ დღეს საქართველოში არ გვაქვს ასეთი სიტუაცია. ვის უნდა შევუჩივდეთ, იმით, ვისაც ავტომატი ეჭირა და ქაშუეთიდან გვესროდა? ახლა ზოგი მათგანი მიწაში განისვენებს, ზოგს კი მინისტრის პორტფელი უჭირავს და პარლამენტში ზის, ასე რომ მათთან შერიგებას ამ კუთხით არ გააჩნია აზრი. ცოტა სასაცილოდ ვლერს ხელისუფლების მხრიდან წამოსული ინიციატივა, უაღრ და შემოგრიგდები, ხომ მარტივი ლოგიკაა...

- ვერ ერთა, საქართველოში სამოქალაქო ომი არ იყო! ეს იყო რუსეთის აგრესია, მორიგე, ბიროვნული შერიგება არავფრის ნიშნავს, მთავარია თურიდული სიფრის გამთლიანება ეს კი ფაქტობრივ ხელისუფლებას არ სურს; კიდევ ერთ თემას შევესთხო

- საზოგადოებაში წამოიწია თემამ მოქალაქეთა კავშირისა და აღორძინებას შორის აღიანის შესახებ; თქვენი აზრია.

- აბამოძესა და შევარდნაძეს შორის აღიანის ფართულად კი არა, ღიად გამოჩნდა არჩევნებზე, რად უნდა ამას ლაპარაკი. ხმები, რომლებიც მიიღო და აჭირიდან წამოიღო შევარდნაძემ, ასლან აბამოძის მიერ გაღებული წყალობა იყო. ცხადია, შემოქმედება მოახდინეს ვილაკებმა, ვილაკებმა კი არა, ამ შემთხვევაში მასზე რუსეთმაც და თურქეთმაც ითამაშა დიდი როლი, მაგრამ დღეს ჩვენ ისეთ საზოგადოებაში ვართ, პოლიტიკური სექტორია ისეთი კრული, რომ ხანგრძლივი და გრძელვადიან გარიგებებზე საუბარი უნებრბულია. მე სულაც არ გამოვიტყობ, მაგალითად, რომ დღეს სოციალისტებისა და მრეწველების პოლიტიკური წყვილი და-ვიანო დაჯგუფებულა, ზეც კი ეს წყვილები დაიშალონ და თითოეულმა სუბიექტმა რომელიმე სხვა წყვილიდან მემარჯვენე-მემარცხენეობის ნიშნით გასაღები მოძებნოს და ამ მეთოდით შეებრეს საქართველოში, პარლამენტში.

- თქვენი აზრით, ისინი მხოლოდ თანამდებობის სურვილით არაა შეგაგზავნილები, თუ მიზნე უფრო სერიოზულია?

- არ ვიცი. უფრო სერიოზული დასკვნები რომ

გავაეთო, მეტი უნდა ვიკოდე მათ შესახებ...

- მაინც როგორ ფიქრობთ, საქართველოში დღეს მოქმედი პოლიტიკური ბარტებიდან რომელია კანონიერი ხელისუფლების, ზვიად გამსახურდიას იდეების ბილომდე ერთვული?

- მე შემძილია დავასახელო ადამიანები, რომლებიც ნამდვილად ერთვულნი არიან პრეზიდენტის იდეებისა, მაგრამ ამ ბოლო დროს იმდენად დევცილი ამ სფეროს, რომ შიდა საზოგადოებრივად არა

ნი დაიწმინდება და დაიწმინდება პოლიტიკური სექტორიც.

- საბოლოოდ, რა შეფასებას მისცემდით საქართველოში არსებულ სიტუაციას?

- საქართველოში დღეს არსებული სიტუაცია, თუ წმინდა პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობით ვიმსჯელებთ, ასეთია: სახეზე გვაქვს იდოლოგური და ზნობრივი გადაგვარება, რაც მრავალ ასპექტში, გამოიხატება: გაუცქმელი ხელფასები, პენსიები, ქუჩაში გამოსული ხალხი, რო-

„თუ საპარტიოპერები თვალსაზრისით უგვხვდავთ, დღეს, რა თქმა უნდა, ორხელისუფლებიანობა“

მაქვს ინფორმაცია. ყოველ შემთხვევაში, ზვიადის იდეების ერთვულბა მხოლოდ სიტყვიერი დეკლარირებით არ უნდა ხდებოდეს.

დღეს არის ქვაბში ორთქლის დაგროვების პერიოდი და ალბათ, სულ მალე ეს ორთქლი გავლევს მას, რაც უნდა პერიოდული ორთქლის გამოშვების ტაქტიკა ასორციელოს ხელისუფლებამ.

- კანონიერი ხელისუფლებისა და პრეზიდენტ გამსახურდიას ერთვულბა საქმით უნდა გამოჩნდეს გაცხადებით თუ არა „მრავალი მაგდის“ მიერ „შეუგებულ მემორანდუმს“ და უანხმებით თუ არა მას?

- ამ მემორანდუმს გავყვანი, ბ-ნა ტარიელ ფეტკარაძემ მომიტანა. ჩემთვის მისაღები იყო იქ ჩამოყალიბებული დებულებები, რაც იქვე იმით დავადასტურებ, რომ მე მოვაწიერე. მემორანდუმში თანქმის იგივე პოზიცია იყო, პრაქტიკულად, ჩამოყალიბებული, რაზეც მე აქ ტაქტიკის შესახებ ვესაუბრეთ, ოღონდ გავეთვლები იყო ტექნიკურად, დახვეწილად. იქ იყო დაზუსტებული, ვთქვამ, დღევანდელ არასამართლებრივ პოლიტიკურ სექტორთან ურთიერთობა, ზოგიერთთან თანამშრომლობა, ზოგთან დიალოგი და, ვფიქრობ, ამ მემორანდუმში გამოთქმული აზრები სულ მალე ძირითადი სახელმძღვანელო დებულებები გახდება, ეს მიხიასფერვარდისფერ - პრული ჭირი გადავიღის, ცის კაბადო-

მელიც მზადაა, უდენობისა და უგაზობის გამო ქუჩა გადავტყოს და ვფებზე ჰკიდა სამაჩაბლო და აფხაზეთი. აი, ესაა დგვარდაციისა და დაციმის მიქსიმალური გამოხატულება. მე შემძილია თამადალ განვცხადო, არც ერთ ქვეყანაში არ ზის საკუთარი ხალხის ინტერესების ისეთი გამყიდველი და მოლაღატ ხელისუფლება, როგორც საქართველოში. ჩვენ, შესაძლოა, სულ მალე წინასწარ დაუპროგნოზებულად, სისხლიანი განმუხტვის მომსწრენი ვახვდეთ. ვთქვი და ვიმორებ, ზოგიერთი ხელისუფლება დაძაბული მდგომარეობის განმუხტვას ორთქლის გამოშვების წნევის შემცირების ტაქტიკით ახორციელებს, მაგრამ ჩვენთან უფვე ესეც აღარ ჰქრის, იმიტომ რომ სახეზე გლობალური კრიზისია.

- გამოსავალი სიტუაციად?

- გამოსავალი ყველგან არსებობს: თითოეული ჩვენების გამოფხზულება, თვალების ფართოდ გახვლა და შეურთველობა იმ შეუპოვარი სიტუაციის მიმართ, რომელიც დღეს ჩვენს ირგვლიაა. - მაინც რას გულისხმობთ, შეუგებლობა რაში უნდა გამოიხატოს? - შორს ვარ იმ აზრისაგან, რომ ამ ქმედებაში ხელისუფლების ძალით დამოხდა იგულისხმებოდეს, თუმცა ეს ბინძური მთავრობა მაშნე უარესსაც იმსახურებს.

აქ ვგულისხმობ წმინდა ეროვნულ-განმათავისუფლებული ხასიათის ბრძოლას, რომელიც ახლა არ არის საქართველოში, მაგრამ ეს დროებითი მიძინებაა.

- ისევ მიტინგები?

ამ წუთში თუ ტაქტიკაზე მიდგება საქმე, მიტინგებს, არა მგონია, დიდი წარმატება ჰქონდეს. დღეს პროცენტული თვალსაზრისით რომ შევფარდოთ, სოციალური და ეროვნული ასპექტები რომ შევფარდოთ, წმინდა სოციალური და ეროვნულ-განმათავისუფლებული მოძრაობა დაახლოებით ამ შეფარდებით უნდა აწარმოოს ქართველმა ხალხმა - 70 პროცენტი 30-ზე. ამ წუთში უფრო მეტი გასავალი აქვს სოციალურ მოძრაობას. სოციალური მოძრაობის დროში, ეროვნული იდეებით უნდა ვიბრძოლოთ. დღეს კი თავად ლტოლვილებიც მხოლოდ იმას საყვედურობენ, რატომ დამოვიანებ დახმარება, თორემ ტერიტორიის დაბრუნებაზე ხმას არავინ იღებს. ამ წუთში სოციალური კუთხითაა საჭირო მოქმედება.

-სამართალმქვიდრეობის აღდგენაზე რას იტყვით?

„მრგვალ მაგდისში“ გაერთიანებული პოლიტიკური ორგანიზაციები ხსნას მხოლოდ უზენაესი საბჭოს სამართალმქვიდრეობის აღდგენაში ხედავენ!

ძალიან ბევრი რამე მისაღებად მიმჩნია, აი, ვთქვით, იმავე მემორანდუმთან დაკავშირებით. სამართალმქვიდრეობის აღდგენაში მე იმ ორგანოს და იმ ადამიანების შეზადგუნლობით ადღევნას არ ვგულისხმობ, რასაც ჩვენ უზენაეს საბჭოს ვეძახით. ჩემთვის მისაღები უშაღედური ვარიანტიც, მაგალითად, დღევანდელი პარლამენტი, როგორც დე-ფაქტო არსებული ხელისუფლება, უზენაესი საბჭო, როგორც დე-იურე, შეიკრიბებიან, დასდებიან და მათი ერთობლივი გადაწყვეტილებით დაინშნება ახალი საპარლამენტო არჩევნები, რომელიც მოწმულიობას მიიღებს ყველა და მას აღარ ექნება არასამართალმქვიდრის და არალეგიტიმურის სტატუსი, მაგრამ ეს ნაკლებად მოსალედელოა, ამიტომ ეროვნულმა ძალებმა სოციალური და ეროვნულ-განმათავისუფლებული მოძრაობით, კრახის პირამდე უნდა მივიყვანოთ დღევანდელი ხელისუფლება და არ დაუტოვონ მათ არაფერი, გარდა იმისა, რომ წავიდნენ. თუ არ წავლენ, მე ვუტუნებთ, ისინი ერთმანეთს დაქაშენ და მინც, საბოლოოდ სამართალთანაა გაიმარჯვებს.

ესაუბრა ლეა ხაპაპურიძე

SOS

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სასურსათო პროგრამის ხელშეწყობით

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სასურსათო პროგრამის ხელშეწყობით...

- E-102 საშიში
E-103 აკრძალული
E-104 საეჭვო
E-105 აკრძალული
E-110 საშიში
E-111 აკრძალული
E-120 საშიში
E-121 აკრძალული
E-122 საეჭვო
E-123 ძალიან საშიში
E-124 საშიში
E-125 აკრძალული
E-126 აკრძალული
E-127 საშიში
E-130 აკრძალული
E-131 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-141 საეჭვო
E-142 აკრძალული
E-150 საეჭვო
E-152 აკრძალული

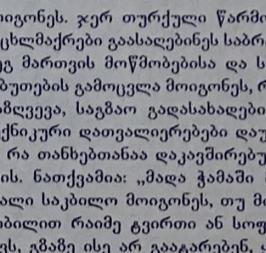
- E-152 საეჭვო
E-171 საეჭვო
E-210 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-211 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-212 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-213 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-215 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-216 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-217 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-221 ნაწლავების აშლილობა
E-222 ნაწლავების აშლილობა
E-223 ნაწლავების აშლილობა
E-224 ნაწლავების აშლილობა
E-226 ნაწლავების აშლილობა
E-230 კანისათვის მავნებელი
E-231 კანისათვის მავნებელი
E-232 კანისათვის მავნებელი
E-239 კანისათვის მავნებელი
E-240 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-241 საეჭვო

მაგრამ გენურ სტრუქტურას ისე უმოწყალოდ ანადგურებს, როგორც ვთქვით სიმსივნის წარმოქმნელი. ეს ემულგატორები და კონსერვანტები მითითებული პაკეტის იმ ნაწილზე, სადაც წერია შემადგენლობა (Ingredients) იმ უსებოლთათვის, რომლებიც ამ არაელეიტარულ ქვეყნებში იმყოფებიან. ყურადღება მიაქციეთ იმას, რომ ემულგატორები შეიძლება მიკროსკოპული ასოებით ეწეროს პაკეტზე. თუკი გამოეპარათ და იყიდეთ ამგვარი პროდუქტი, დაუყოვნებლივ გადააგდეთ. თუკი პროდუქტის შემადგენლობა საერთოდ არ აწერია და აქედან გამომდინარე ვერც ემულგატორები ეწერება, იგი არცერთ შემთხვევაში არ იყიდეთ.

- E-250 წვევის წარმოქმნელი
E-251 წვევის წარმოქმნელი
E-311 გამონაყარი
E-312 გამონაყარი
E-313 გამონაყარი
E-320 ქოლესტერინი
E-321 ქოლესტერინი
E-322 სიმსივნის წარმოქმნელი
E-338 კუჭის აშლილობა
E-339 კუჭის აშლილობა
E-340 კუჭის აშლილობა
E-341 კუჭის აშლილობა
E-407 კუჭის აშლილობა
E-450 კუჭის აშლილობა
E-461 კუჭის აშლილობა
E-462 კუჭის აშლილობა
E-463 კუჭის აშლილობა
E-465 კუჭის აშლილობა
E-466 კუჭის აშლილობა
E-467 საეჭვო

ქვეყნი ფოსტოვანი
მოკალადა
ხელისუფლება და მისი
საზოგადოებო პოლიტიკა

ყველასათვის ცნობილია, პუტჩის შემდეგ მოსახლეობა გოგალურმა პარყვამ რომ მოიყვანა. დიდი რისხვა დააგუდათ თავს მძლავრებსაც, თითქმის ყოველ წელიწადს ე.წ. ხელისუფლება საგზაო პოლიციის მემკვიდრეობით მათ ახალ-ახალი სიურპრიზებით „აბეზინერებს“ „დემოკრატიზაცია“ დიდი ფულის კეთების მიზნით ათასგვარი რეფორმა-ექსპერიმენტები მოიგონეს. ჯერ თურქული წარმოების ავთოპეტი და ცეცხლმარევი გასაძლავინეს საბრალო მძლავრებს, შემდეგ მართვის მოწოდებისა და სხვა სარევიტორაციო საბუთების გამოცემა მოიგონეს, რასაც საგადასახადო დაზღვევა, საგზაო გადასახადები და ყოველწლიური ტექნიკური დათვალიერებები დაუმატეს. ყოველივე ეს კი რა თანხებითანა დაკავშირებული, ყველამ კარგად იცის. ნათქვამია: „მადა ჭამაში მოდისო“ და მათაც ახალი საკბილო მოიგონეს, თუ მძლავრს თავის ავტომობილით რამდენ გაცივთი ან სოფლის პროდუქტი მოაქვს, გზაზე ისე არ გააგარებენ, ყოველ კილომეტრში მღვარ პოლიციელებს ფული თუ არ ჩამოურთავა, ან კიდევ ნაკურთხ - პროდუქტებით ართმევენ.

სანამ გაგრძელდება ასე?

დავით სხაპარიძე

ქართული სპორტი დღეს

ქართული ფეხბურთი დღეს

ერთი ათეული წელია გასული, რაც საქართველოში ტარდება ეროვნული ჩემპიონატი ფეხბურთში, მრავალ გულშემოტივარს კარგად ახსოვს პირველი მატჩი თბილისის „ბერისას“ და ფოთის „კოლხეთს“ შორის, მაყურებლებით გადაჭედილი ეროვნული სტადიონი. ბევრი

მოწინააღმდეგე გამოუჩნდა მათ ამ მამულიშვილურ წამოწყებას, თუნდაც ისინიც, ეინც დღეს ჩართულნი არიან ქართული ფეხბურთის ფუნქციონირების საქმეში. გარკვეული დრო დასჭირდა ჩვენს ნაკრებსა და კლუბებს, რომ საერთაშორისო ასპარეზზე გასულიყვნენ. მთელი ამ წლების განმავლობაში რამდენ სერიოზულ წარმატებაზე ლაპარაკიც არ იყოფილა, მით უმეტეს, საკლუბო დონეზე, რადგანაც ჩვენი გუნდები გამანადგურებელი ანგარიშებით მარცხდებოდნენ ევროპის საშუალოზე სუსტ გუნდებთან თუ არ ჩავთვლით რამდენიმე გამარჯვებას (უელსთან, პოლეთთან, ბულგარეთთან და ლატვიასთან); იქაც სერიოზული ჩაგარდნები იყო. ეს პროცესები გამოწვეული იქნა ფეხბურთისადმი არასწორი მიდგომით, ტრანსფერებში სე-

რიოზული დარღვევებით, რაც გამოიხატა დიდი რაოდენობით თანხების უგზო-უკელო გაფლანგვაში. რისი დასტურიც არის ძლიერ დამთავრებული პროცესი თბილისის „დინამოსა“ და „მრეტებს“ შორის. ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკური მოვლენების გამო მნიშვნელოვნად შემცირდა ეროვნული ჩემპიონატის არეალი. კატასტროფულად დაეცა მაყურებელთა დასწრება სტადიონებზე, გამოხატვის წარ-

მოადგენს რამდენიმე ქალაქი, თუნდაც ქუთაისი, სადაც ახლა ნამდვილი საფეხბურთო ბუმი, სტადიონის მიეცა ევროპული სახე, კეთილმოეწყო საწვინე-

ლი ბაზა და გულშემოტივარიც მობრუნდა ფეხბურთისაკენ. იმედია, ქუთაისის „ტორპედო“ მინც იტყვის თავის მოკრძალებულ სიტყვას საერთაშორისო სარბიელზე. არც სხვა გუნდებს აკლიათ ხელშეწყობა, როგორც იცა: თბილისის „ვიტჯორჯია“ „ლოკომოტივი“ ბათუმის „დინამო“ ფოთის „კოლხეთი“. მაგრამ მიუხედავად ამისა, ქვეყანაში არსებული მძიმე ეკონომიკური სიტუაცია აიძულებს ზოგიერთ ფეხბურთელს დატოვოს ეროვნული ჩემპიონატი და უკეთეს მომავლის საძიებლად ნებისმიერ ქვეყანაში წავიდეს სათამაშოდ.

მხოლოდ ფეხბურთისადმი სახელმწიფოს სრული ფინანსური და მორალური მხარდაჭერით მიიღწევა გარკვეული შედეგი. უნდა გვეჯეროდეს, რომ საქართველოს ნაკრებიც მოხვედრება მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალურ სტადიაზე ქართველ გულშემოტივარს მო-

ენტრა ნამდვილი და სუფთა ფეხბურთი. მხოლოდ ასეთ შემთხვევაში, ნებისმიერ ამინდსა და სიტუაციაში შეაგსებენ ისინი სტადიონის და უქონლებს თავის საყვარელ ნაკრებსა და კლუბებს.

რამაზ პირთაძე
რედაქტორის მინაწერი:
კანონიერი ხელისუფლების დროს საკლუბო გუნდებს სახელები გამოცვალეს ლენინის ძეგლებს „გაბაყვა“ კომუნისტური „დინამოები“ „ტორპედოები“... ვაზაფხულად შემოვიდა: „ბერისა“, „ბათუმი“, „ქუთაისი“. ბუტჩის შემდეგ კი ისევ დაბრუნდა უფრო ფსევდო დინამოებზე მორგებული საბჭოთა ცნობიერება ფეხბურთშიც. უფრო მეტიც მათ „ჯორჯიებთან“ ერთად დაემატა წინარის „მილანი“ თუ ქუთაისის „ინტერი“!

დღგადაცვლა:

საქართველოს ჯანდაცვის სისტემა ისეთივე მდგომარეობაშია, როგორც მთელი ქვეყანა ზოგადად. ფიზიკურად ნადგურდება ჯანდაცვის კერები. გაპარტახებულია როგორც საქალაქო, აგრეთვე რაიონული საავადმყოფოები (სვანეთში, მესტიაში, ჯავახეთში, გურიაში, კახეთში). დახურვის პირასაა სამედიცინო-კვლევითი ცენტრები. საქართველო თანდათან კარგავს ათეულობით და ასეულობით წლის განმავლობაში ჩამოყალიბებულ ტრადიციებს. ჯანდაცვის ე.წ. მინისტრი აცხადებს: „მილიან კარგად ხორციელდება რეფორმა, მხოლოდ ავადმყოფები და ექიმები არიან უკმაყოფილონი“. მართლაც სასაცილო იქნებოდა, სატირალი რომ არ იყოს ზედიზედ იხურება საავადმყოფოები. მოტივი - საავადმყოფოები დაცარიე-

ლებულია! იმას კი არაიან აღნიშნავს, თუ რატომ დაცარიელდა სამედიცინო დაწესებულებები: ამ ათი დამანგრეველი წლის მანძილზე, რასაკვირველია, ხალხი ერთბაშად ვერ გაჯანსაღდებოდა, პირიქით კი, ძალიან სამწუხაროდ, ბოლო არ უქნა გაუარესებას. ადამიანებს არ გააჩნია არათუ გამოკვლევისა და მკურნალობის სახსრები, არამედ შიშნაღმაც ვერ აღწევს თავს, და ეს ავადყოფი ადამიანები არიან უიმედონი, სულიერად დაცემულნი. შეგუებული თავიანთ გამოუვალ მდგომარეობას და სიკვდილსაც კი, ოღონდ მძიმე ტვირთად არ დააწვენ თავიანთ გადატარებულ ოჯახებს. მაგ. 32 წლის მამაკაცმა ქრონიკული დაავადებით (სოფ. ნინოწვილიდან) რამდენჯერმე სცადა წაშლით ყოფა, მაგრამ უსახსრობის გამო თავი დაანება, ჩაყარდა უქურნალოდ ლოგინად და მოკ-

ვდა. დღევანდელი საქართველოს მოქალაქე კატარაქტის ოპერაციაში 300-დან 500-მდე ღარი როგორ უნდა გადაიხადოს? (ეს ყველაფერ დაბალი განფასებაა). ამიტომ იზრდება უსინათლოთა რაოდენობა.
● თბილისის, საავადმყოფოებში ერთი დღის ყოფნის ფასი (საკვების გარეშე) არის თითქმის 30 ლარი. ეს ყველაზე ათვი მონაცემია (აქედან, ექიმის ხელფასი 29 თეთრს შეადგენს). მას შემდეგ, რაც ჯანდაცვა ფასიანი გახდა, ავადმყოფებისათვის თანდათანობით ზრდიან საწოლი დღის ღირებულებას. მაგ. რესპუბლიკურ საავადმყოფოში ფასების ზრდა ასეთია: 7 ლარი - 15 ლარი - 30 ლარი და ახლა გამოცარიელებულ საავადმყოფოში გადავიდნენ ექიმების შემცირებაზე. ეს შემცირების პროცესი მტკიანეული, უსამართლო და სას-

საქართველოს სხვა ახალი ამბავები

ტიკია. მაკა, ახალგაზრდა ნიჭიერი ექიმი, სამი შეილის შშობელი, რომელმაც ვერ გაიარა დიქტიზირება ჯერ შეილის და შემდეგ მუღლის გარდაცვალების გამო, სამუშაოსაც კარგავს. და ეს მაშინ, როდესაც მთელი საქართველოსთვის ცნობილია, როგორ მანკირად ჩატარდა ექიმთა ატესტირება.
● ქალაქის მისი საავადმყოფოში თითოეულად ადამიანმა სახიფათო დაწვევული და პროფესორით დამთავრებული, ყოველ თვეში უნდა გადაიხადოს სახელმწიფოსათვის 16 ლარი. მედიცინის მუშაკთა შრომა და მეწარმეთა შრომა ერთნაირად იბეგრება. რომ არა ექიმთა პიროვნული თავდადება და პროფესიონალიზმი, რომელიც, საბედნიეროდ, კიდევ არ განადგურებულა საბოლოოდ, სიკვდილიანობის მაჩვენებელი კიდევ უფ-

რო ძალიან იქნებოდა (განსაკუთრებით, სოფლებში). იმის მაგალითად, თუ როგორ წყდება საქართველოში სამედიცინო პრობლემები, გამოდგება ჩიყვთან, იოდდეფიციტთან ბრძოლის მეთოდი (აღწენიშავთ, რომ უკან დაბრუნდა ბევრი პარაზიტული და ინფექციური დაავადება, ამ ნგრევის ფონზე მიუჯახლოვდით წინა საუკუნის დასაწყისის დონეს).

შეშინა:

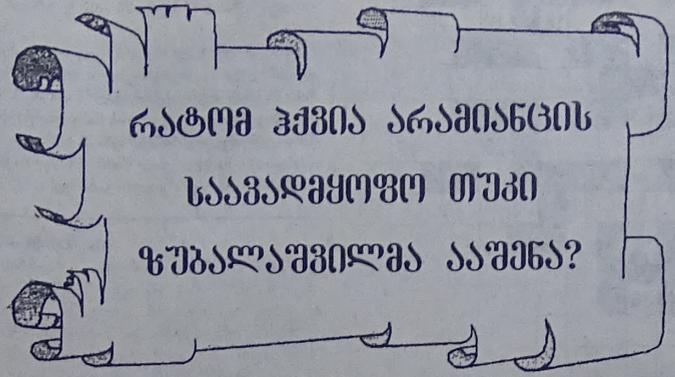
● საქართველოში 1939 წლიდან, ქუთაისთან ახლოს, მუშაობდა სააქრო, რომელიც მარინს ამატებდა ოიდს. იოდიანი მარინი მიეწოდებოდა ენდემურ კერებს და ჩიყვის (იოდდეფიციტის) დასასრული მე-7 გვერდზე

ჩვენი ბავშვთათვის

ამ ბოლო ხანს გაზეთების ფურცლებზე ხშირად ვკითხულობთ ან რადიო-ტელევიზიით ვისმენთ ცნობას: „ავადმყოფი მოათავსეს „არამიანის საავადმყოფოში“... საკითხავია, არსებობს კი ასეთი საავადმყოფო ჩვენს დედაქალაქში? თბილისში 87 წელია არსებობს მოსახლეობისათვის კარგად ცნობილი ქალაქის პირველი კლინიკური საავადმყოფო, რომლის პირველი ბარაკები განკუთვნილი იყო გადასახლებულთა და დაავადებულთა სამკურნალოდ (მათი ნაწილი დღესაცაა შემორჩენილი).

XX საუკუნის დასაწყისში მის მიმდებარე ტერიტორიაზე სომეხმა კომერსანტმა ა. არამიანმა (და არა არამიანმა!) გამოიჩინა მიზნით აავი შენობა, სამხარეული და მორგი, რომლებიც მიჰყიდა თბილისის საქალაქო საბჭოს. ავლაბარში, ამ საავადმყოფოს ახლომხალ მიწებზე მას „არამიანის საავადმყოფო“ უწოდა, თუმცა არც ერთ საკანონმდებლო ან აღმასრულებელ ხელისუფლებას ამ საქმის სახელი მისთვის არასოდეს მიუნიჭებია. სომეხებს, ჩვენთვის დამახასიათებელი ბედოვლობის გამო, არც ქართველები „ჩამოერჩნით“ და ჩვენც ასე ვისხვინებით ამ დაწესებულებას, უსამართლოდ ვიფიქრებდით რა ჭეშმარიტი მამულიშვილები და უანგარო მეცენატების - ძმები მუბალაშვილების უდიდეს ღვაწლს, დიდ დამსახურებას ქა-

ლაქის პირველი კლინიკური საავადმყოფოს მიმართაუ. ქველმოქმედების ისტორიაში განსაკუთრებით ნათელი ფურცელი ჩაწერეს სტეფანე, პეტრე,

იაკობ და ლევან მუბალაშვილებმა. 900-იანი წლების დამდეგს საუკეთესო საავადმყოფოების სტრუქტურების გასაცნობად მათ ევროპაში გაგზავნეს ხუროთმოძღვრების, ინჟინრებისა და მშენებლების ჯგუფი, რის შემდეგაც წარმოადგინდა იქნა შესანიშნავი პროექტი.

საუკეთესოდ შედგენილი პროექტის საფუძველზე თბილისის I კლინიკური საავადმყოფოს ორივე ნაგებობის მახლობლად აშენდა „ჩინებულად აღჭურვილი ბავშვთა საავადმყოფოს დიდებული შენობა“ (გაზეთი „კავკაზი“, 1913 წლის 19 ნოემბერი), რომელსაც გახსნისთანავე 1913 წლის 17 ნოემბერს - სტეფანე კონსტანტინეს ძე მუბალაშვილის

სახელი მიანიჭეს. ამ კანონიერ და დამსახურებულ სახელს საავადმყოფო ატარებდა რუსეთის მიერ 1921 წლის თებერვალ-მარტში საქართველოს დამონებაამდე.

როგორც აღვნიშნეთ, საავადმყოფო 1913 წლის 17 ნოემბერს გაიხსნა. ეს იყო საქართველოში პირველი ბავშვთა სამკურნალო დაწესებულება, და მისი გახსნაც ქართული მედიცინის ჭეშმარიტ ზეიმად გადაიქცა. საავადმყოფოს გახსნას დაესწრნენ: კავკასიის მეფისნაცვლი, გენერალ-ლეიტენანტი, გრაფი ვორონცოვ-დაშკოვი ოჯახის წევრებით, მისი თანამემწე-გენერალი ნ. შაგილოვი მეუღლით, გენერალ-ლეიტენანტი ი. კლიუევი, სრულიად საქართველოს ეგზარქოსი ალექსი, რომელმაც საზეიმოდ აკურთხა ეს დიდებული დაწესებულება, სხვა სასულიერო პირები, საზოგადოებრივ დაწესებულებათა წარმომადგენლები, ექიმები, მრავალი საპა-

ტი. თბილისის საქალაქო საბჭომ თავისი ბიუჯეტიდან მხოლოდ 13 ათასი მანეთი დახარჯა საავადმყოფოს გათბობისა და ელექტროსამის გაყვანისათვის. „საავადმყოფოს ყველა განყოფილება და ლაბორატორია აღჭურვილია მედიცინისა და ჰიგიენის უკანასკნელ მოთხოვნათა შესაბამისად“, - წერდა გაზეთი „კავკაზი“. ამ ბრწყინვალე დაწესებულებაში თავის დროზე მოღვაწეობდნენ საქართველოს განთქმული მეკურნალები: ალექსანდრე კანდელაკი, კიანო ბარნაბიშვილი, ივანე დემურია, ალექსანდრე წულუკიძე, მიხეილ კოკიაშვილი, ლევან ანჯაფარიძე და სხვები.

წევრთა ამ სტრუქტურებს და სინანულის გრძობა არ გვგოვებს იმის გამო, რომ ჩვენ საკუთარს, უანგაროს ვიფიქრებთ და გადაბითელის სარუფანობას კი პატივს მივაცემთ. აქვე ვიგყვით კიდევ ერთს: ძმები მუბალაშვილების უსაზღვრო ქველმოქმედებაზე მთელი გომები დაიწერება. გამოთქვამთ ღრმა რწმენას, რომ სამართალი პურს ჭამს და ქალაქის პირველ კლინიკურ საავადმყოფოს კვლავ ს.კ. მუბალაშვილის სახელი დაურუნდება.

სტეფანე მუბალაშვილის სახელობის ბავშვთა საქალაქო საავადმყოფო ვათვალისწინებუ იყო 100 საწოლზე. ძმები მუბალაშვილებს მშენებლობა 113500 ოქროს მანეთი დაუჯდათ. აღჭურვილობა - 46500 მანეთი, სულ 160 ათასი მანეთი ოქრო-

სტეფანე მუბალაშვილის სახელობის ბავშვთა საქალაქო საავადმყოფო ვათვალისწინებუ იყო 100 საწოლზე. ძმები მუბალაშვილებს მშენებლობა 113500 ოქროს მანეთი დაუჯდათ. აღჭურვილობა - 46500 მანეთი, სულ 160 ათასი მანეთი ოქრო-

საქართველოს სსრ-ის ახალი ამბები

დასასრული პრობლემა საქართველოში გადაწყვეტილი იყო. 80-იან წლებში შესუსტდა ურადლება ამ პრობლემის მიმართ. ბოლო ათი წელი კი კატასტროფული აღმოჩნდა ჩიყვის ზრდის სიხშირის მიხედვით (იოდის დეფიციტის გარდა აქ შინაშენლობა ენიჭება გარემოს დაბინძურებას, ცილოვან შიმშილს, რა-დიაციული ფონის მომატებას და ა.შ.) ყველაზე ეფექტური და გამოცდილი გზა იქნებოდა ჩვენთან, საქართველოში იოდირების განახლება, მაგრამ ერთ-ერთმა საზღვარგარეთულმა ორგანიზაციამ აკრძალა საქართველოში ასეთი წარმოების გახსნა. ბოლო დროს ყოველწლიურად გამოიყოფა ბიუჯეტიდან თანხა, რომელიც თანდათან იზრდება იოდირის მართვის შესაქმნად, მაგრამ საკითხი ვერ გადაწყდა. ამჟამად დროს, ცნობილია, რომ საქართველოში პატარა ქარხნის აგება, რომელიც ჩვენს ქვეყანას მთლიანად დააკმაყოფილებდა, ღირდა 170000 დოლარი. ამ თანხაში შედიოდა 1,5 წლის მანძილზე საქართველოში იოდირის მართვის უფასო დანიშნავა და პრობლემის სამუდამო გადაწყვეტა. მაგრამ ასე არ მოხდა. ყოველწლიურად, უშედეგოდ (თავიანთივე აღიარებით) იხარჯება გაცილებული მეტი თანხა, გრძელდება არაეფექტური, მაგრამ უფრო

ძვირი გზების ძიება. ხარისხიანი და შედარებით იაფი მედიკამენტების ნაცვლად, სამინისტროს ჩინოვნიკებისა და გავლენიან პარლამენტართა გამო, ხშირად იღებენ მცდარ, ქვეყნისათვის საზარალო და ავადმყოფთათვის საზიანო გადაწყვეტილებებს. სამინისტროს მთავარი სპეციალისტები, ძირითადად, სამინისტროს ყურმოჭრილი, მათზე მატერიალურად დამოკიდებული პიროვნებები არიან, რომელთაც იყენებენ მათთვის სარუფანი და ქვეყნისათვის საზარალო გადაწყვეტილებების მისაღებად. ისევე კულუარებში, ძველებურ-კომუნისტური მეთოდებით ხდება პრობლემური საკითხების გადაჭრა. არავითარი პროფესიული განხილვა, არავითარი საჯარო და დემოკრატიული გადაწყვეტილება, არავითარი „გამჭვირვალობა“, როგორც თვითონ უწოდებენ, არ არსებობს. ჯანდაცვის დღევანდელი სისტემა არსებობს არა იმისთვის, რომ გაიღოს თანხები ავადმყოფი ადამიანის დასახმარებლად, არამედ მისთვის, რომ ავადმყოფი ადამიანის გაყვლების გზით, უსაწყლო გადასახადებით, ექიმთა შრომის უკიდურესი დამაბლავებლობა და დაბეჭვითი მოპოვების თანხა ბიუჯეტისათვის(!) და მკანათა გასამდიდრებლად.

თბილისის პალატის კავშირის კულტურის, მინიშნების და განათლების კომისიის ინიციატივით დედაქალაქი 1. აშშ-ში მსოფლიო ბანკის მიწვევით იმყოფებოდა არსებული რეჟიმის განათლების სამინისტროს დელეგაცია მინისტრის ა. კარტოზიას და მისი ორი მოადგილის გორგოლაძისა და სანაძის შემადგენლობით. მათ იქიდან ჩამოიტანეს საქართველოს განათლების სისტემის რეორგანიზაციის გეგმა და ამ გეგმის სარეალიზაციოდ გამოყოფილი 60 მილიონიანი დოლარის კრედიტი, რომლის განაღდება უნდა დაიწყოს 2004 წლიდან. რეფორმა უნდა განხორციელდეს 12 წლის განმავლობაში სამ ეტაპად (4+4+4). პირველი ოთხი წლისათვის გამოყოფილია 26 მილიონი დოლარი. გეგმის მიხედვით, პირველი ეტაპი დაეძმობა ეწინააღმდეგეთ სკოლების აღჭურვას კომპიუტერული ტექნიკით. ეს მაშინ, როდესაც დენი არ არის პრაქტიკულად არც ერთ რაიონში, მით უმეტეს დღის განმავლობაში. ამ კრედიტით არ არის გათვალისწინებული პედაგოგებისათვის არსებული მინიმალური ხელფასების გაზრდა და არც მრავალწლიანი დაკავშირების განაღდება. მთლიანად ახალი, შემოთავაზებული სასწავ-

ლო პროგრამა არ ითვალისწინებს მანამდე საქართველოს საგანმანათლებლო დარგში არსებულ მდიდარ ტრადიციას და ფაქტობრივ სიბოძს მას. ახალი საგანმანათლებლო სისტემა დაფუძნებული იქნება ჩვენთვის უცხო და ჩვენს პირობებში უეფოქმედი პრინციპებზე. უნდა ვივალისხმოთ, რომ სრულიად იგნორირებული იქნება პატრიოტული გეზი ჩვენი განათლების სისტემისა და დაინერგება კოსმოპოლიტური (ამერიკული) იდეოლოგია და მორალი. 1. უსახსრობის გამო შეწყვეტეს მოღვაწეობა მოზარდ მაყურებელთა ქართულმა და რუსულმა თეატრებმა, პანტომიმის თეატრმა, ცხინვალის დრამატულმა თეატრმა და თეატრის ჩანტლაპის სახელობის კამერულმა თეატრმა. 2. გრძელდება შექცირებული მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები. ა) სამშენებლო მექანიკისა და სეისმოლოგიის ინსტიტუტში 5 თანამშრომელი დაიხოხოვდა, ხოლო მეცნიერ-მუშაკომ დიდი ნაწილი (ადამიანის ტრაიკის გარდა) გადაყავნეს 0,5 საშტატო ერთეულზე. ბ) ქართული ენციკლოპედიის შტატის ძირითადი ნაწილიც 0,5 საშტატო ერთეულზე გადაყავნილი.

ცნობები დანარჩენი მსოფლიოდან

აშშ-ს სენატმა მიიღო უბრუნველად გადაწყვეტილება: სენატის 107-ე მოწვევის პირველ სესიაზე განიხილეს რუსეთ-ჩინეთის საკითხი ჩინეთის დეპორტაციის 57-ე წლისთავთან დაკავშირებით. საგარეო საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარემ - ჰელმსმა სენატს შესთავაზა რეზოლუცია 1944 წელს ჩინეთის შუა აზიაში დეპორტაციასთან დაკავშირებით. მხედველობაში მიღება: 1. 2000 წლის განმავლობაში ჩინეთი ხალხი იზრდებოდა რუსეთის მთავ-

რობის წინააღმდეგ მისი საკუთარი ტერიტორიიდან გაძევებისა და კულტურის მოსპობის გამო. 2. რომ 1944 წლის 23 თებერვალს თითქმის 500000 ჩინეთი მოქალაქე იქნა ძალისმიერად დეპორტირებული შუა აზიაში. 3. ათითასობით ჩინეთი, ძირითადად ქალები, ბავშვები და მოხუცები დაიღუპნენ ვასახლების დროს. 4. დეპორტირებულ ჩინეთ მოქალაქეებს არ მიეწოდებოდა სურსათი და სხვა საარსებო საშუალებები, არ გავწიოდა ელემენტარული სამედიცინო

მომსახურება. 5. საბჭოთა კავშირი აქტიურად ცდილობდა, მოესპო ჩინეთის კულტურა, ენა, არქიტექტურა, ლიტერატურა, მუსიკა, ოჯახური ტრადიციული ურთიერთობანი. 6. ჩინეთი ერის მესამედი განადგურდა დეპორტაციის დროს შუა აზიაში. 7. ბრძანება ჩინეთი ერის დეპორტაციის შესახებ არ გაუქმებულა 1957 წლამდე. 8. უკან დაბრუნებულ ჩინეთს საკუთარი სახლები და მიწა დაკავებული დახვდათ ახალმოსახლეთა

მიერ. 9. არც საბჭოთა კავშირი არც მისი მემკვიდრე რუსეთის ფედერაცია ერთხელაც არც ცდილა, თავის თავზე აეღო ჩინეთი ერის მიმართ ჩადენილ მხეცურ ქმედებათა გამო პასუხისმგებლობა. ამიტომ, აშშ-ს სენატი გამოხატავს შემდეგ პოზიციას: ა. აშშ-ში უნდა აღინიშნოს ჩინეთი ხალხის საკუთარი მიწა-წყლიდან აყრის 57-ე წლისთავი. ბ. ჩინეთში მიმდინარე ომი უნდა განიხილებოდეს ისტორიულ ჩარჩოებში, როგორც პერიოდულად გან-

მეორებული ბოროტმოქმედებები ჩინეთი ხალხის მიმართ რუსეთის სახელმწიფოსაგან. გ. აშშ-ს მთავრობა უნდა ეცადოს, ყველა ძალა იხმაროს ჩინეთი ხალხის ტანჯვის შემსუბუქებისათვის. დ. აშშ-ს რუსეთის ფედერაციამ, და საერთაშორისო თანამეგობრობამ დაუყოვნებლად მოტებნოს ჩინეთში ომის შეწყვეტის მშვიდობიანი პოლიტიკური გზა. აშშ-ს სენატმა რეზოლუცია მიიღო 2001 წლის 15 თებერვალს.

ლონე

შეხვედრის საპოსტარო პრობლემების გადაჭრა?

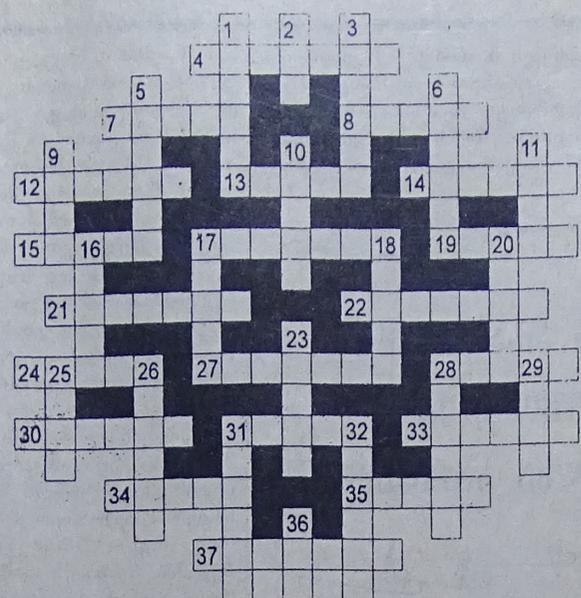
ზოგი იოლად წყვეტს ყველაზე ძნელ პრობლემას. ზოგს ეს პრობლემა „ზურგზე აედებს“ და უმცირესი წვრილმანიც ვაბნის თქვენ რომელს ვკუთნებით? მოდი, შევამოწმოთ.

- 1 უცვლელი ვინმეს თქვენს უსამართლებასა და სიძულვილებს შესასხე:
- არა, ეს თქვენ ვერ გშველით - 3 ქულა
  - რა თქმა უნდა, უცვლელი, თუ შესაფერისი თანამოსაუბრე მყავს - 1 ქულა
  - ყოველთვის არა, ხანდახან შენთვისაც ძნელია მათზე ფიქრი - 2 ქულა
- 2 როგორ განიცდით ტანჯვას:
- ყოველთვის ძალზე მძაფრად - 4 ქულა
  - გარემოებაზეა დამოკიდებული - 0 ქულა
  - ცდილობთ მოითმინოთ, რადგან დარწმუნებული ხართ, რომ ყოველივე ადრე თუ გვიან გაიფიქროს - 2 ქულა
- 3 (თუ თქვენ არ სვამთ სპირტიან სასმელებს, მაშინ ჭადარი შეზღვევით) თუ სვამთ, იმისათვის, რომ:
- „ჩაკლა“ მასში შენი პრობლემები - 5 ქულა
  - ოღნავე მაინც გაფანტოთ ყველა საფიქრალი - 3 ქულა
  - უბრალოდ მოგწონს - 1 ქულა
  - როგორ იქცევით, როცა რაიმე ძალიან გულის გატკინო:

- შევიძლიათ იმხარულით რადგან ამის უფლება კარგა ხანია საკუთარი თავისთვის არ მივცით - 0 ქულა
  - კარგ მეგობრებთან მივსართ - 2 ქულა
  - შინ ზინხართ და საკუთარი თავი გვეკიდებთ - 4 ქულა
5. როცა თქვენი საყვარელი ადამიანი გაწყენინებთ:
- „მძალებით თქვენს ნიჟარაში“ - 3 ქულა
  - განმარტებას ითხოვთ - 0 ქულა
  - ყველას უყვებით, ვინც მზად არის მოგიმინოთ - 1 ქულა
  - წუთით ბედნიერების დროს:
- არ ფიქრობთ განვლილ უბედურებაზე - 1 ქულა
  - გეშინიათ, რომ ეს დრო „ჩიტივით გაგადგინდება“ - 3 ქულა
  - გახსოვთ, რომ ცხოვრებაში ბევრი უსამართლო ამბები ხდება - 5 ქულა
  - რას ფიქრობთ ფსიქოტერაპიულზე:
- არ ვინდათ მათი ბაკინტი იყოთ - 4 ქულა
  - მათ შეუძლიათ დაგხმარონ ადამიანებს - 2 ქულა

- ადამიანს თავდაცვით შეუძლია დაეხმაროს საკუთარ თავს - 3 ქულა
  - რას იტყვით თქვენი ბედის შესახებ:
- კვალში ავადვინებიათ - 5 ქულა
  - უსამართლოა თქვენს მიმართ - 2 ქულა
  - კეთილგანწყობილია - 1 ქულა
  - რას ფიქრობთ მეუღლესთან (მეორადს ადამიანთან) ჩხუბის შემდეგ, როცა სიბრაზე გაგივლით:
- იხსენებთ მუდამ სასიამოვნო ამბებს - 1 ქულა
  - ოცნებობთ ფარულ შურისძიებაზე - 2 ქულა
  - ისედაც ბევრს თმენთ მისგან - 3 ქულა
- ახლა ქულები დაგითვლით:
- 7-დან 5-მდე: ძალიან მალე ურიდებით თქვენს უსამართლებებს, უბედურებასაც კი, რადგან მათი რეალურად ავსებთ. საჭიროა აღინიშნოს, რომ არც თავის შეკრება გიყვართ (სისუსტე, რომელიც ბევრ ადამიანს გააჩნია). თქვენი სულიერი მდგომარეობა ალტაცების დროსა.
- 6-დან 2-მდე: ხანდახან „ბედს სწყველით“, მოუხედავად ამისა, თქვენ გაქვთ შესანიშნავი „სულის მოსათქმელი“ შესაძლებლობა, რომ თქვენი პრობლემების სხვას გადააბრალოთ, ამის შემდეგ შეგნინიერად გრძობთ თავს (გარდა ამისა, საჭიროდ მოგაჩნიათ, რომ ყურადღებით გისმინდნ და განიცადებთ თქვენთან ერთად თქვენს უსამართლებებს მაინც გირჩევთ, რომ ცოტა უფრო მეტად აიყვანოთ თავი სულში, ვიდრე „ასეთი სურსით“ გადაქრათ ხოლმე თქვენი პრობლემები.
- 27-დან 3-მდე: ვერ კიდევ ვერ უძლავდებით უბედურებებს, ალბათ, ამიტომაც ასე გტანჯავთ ისინი, თქვენ ვიჯობთ ჩაიკეტოთ „საკუთარ ნაჭუჭში“, ხშირად შეიკიდებით საკუთარი თავი. იქნებ სხვა მეოთხის გამოყენება სჯობდეს? მოხირობა უყვართ საკუთარ ეჭვრებას. თქვენ საჭიროა და გაქვთ კეთილი და კარგი საფუძვლები, რომლებიც დაგეხმარებთ პრობლემების და უსამართლებების წარმატებით გადაჭრაში.

ტენისაწნეხი

თარაზულად 4. უხადღესი ხელისუფლების დადგენილება, რომელსაც კანონის ძალა აქვს 7. საღიზიანი წელსტემაში ცეკვა 8. წინის ერთეული ძველ რომში 9. გრძელი ფართო მოსასხამი 10. აღმოსავლეთი და ცენტრალური ევროპის ტრადიციული ჭა 11. კათოლიკური სამლოცველო 12. ორი ელექტრონის მქონე ელემენტარული ნაწილაკი 13. შიდა რეაქტიული ძალითა და მოძრაობითა 21. სიმბოლური მუსიკალური საკრავი 22. ყველაზე მატარა ჩიტა 24. შენობის მთავარ კარნახზე დაშენებული კედელი 27. ქართული ებოსის გზარი 28. რბილი ქსოვილი, რომლითაც ამოსესული ძვლის სიღრმე 30. შეთავაზი ანუ 31. რწველი საზოგადოება 33. როკ-როლის „მამა“ 24. ქალიშვილი 35. ბარსკევის ქართული სახელწოდება 37. ვისიმე ბრავი შემოსავალი.

შემაჯავ: 1. ავი სული 2. წვლითარცვის დასაბამი 3. დიტკრატურული ან მეცნიერული ნარკვევი 4. დაუმეგებელი მიწა 5. ბათისით წარმოიქმნული გრძელი ფრაზა 6. დრო, ხანა 10. იტალიური ავტომობილის ფირმა 11. ჩასახური მუსიკალური საკრავი 12. ყურის ანთება 17. სახელმწიფო უტლანდის ნახევარკუნძულზე 18. მდინარე იმანჩილის რაიონში 21. მარკანი 23. თავაშეხული დროსტარება 25. სამეული 26. სართულბად მოწყობილი რიგი თეატრში 28. ფერდობზე საყვარებლად წარმოქმნილი ბაქანი 29. ცხენის წლიურ დასაქრავი რეისის ფორცხა 31. ქადაღის ფულის გამოშვება 32. ორსულობის ნადარევი შეწყვეტა 35. თხონება.

შინა ნიშნის ბრუნვების პასუხში
თარაზულად: 1. ბაბუღი; 4. ბარნასი; 8. სტაფილო; 9. ბორი; 10. ერდო; 12. პასკალი; 15. აისი; 16. გლა; 17. ბალეტო; 18. აბვერი; 19. კირი; 21. აბაო; 23. ინცესტი; 24. გოია; 28. კლდე; 29. ქანდარა; 30. უკრაინა; 31. ინდოეთი.
შემაჯავ: 1. ბერბიჭა; 2. ბაზი; 3. იშტა; 4. პელე; 5. ნაყე; 6. ისტორია; აფრიკა; 11. ესკადრა; 12. პასტრი; 13. იალფუზი; 14. თეორემა; 19. კენგურუ; 20. დეკადა; 22. ობიექტი; 25. არზა; 26. ფატა; 2. არხი; 28. კურო.

სხვადასხვა ი სხვადასხვა ი სხვადასხვა ი

ქეტიკა

პრობლემები

პრობლემები ქრონიკული დაავადება, რომელიც იწვევს კბილის არა-გელოვ ქსოვილის, კბილბუდის გადაგვარებით ცვლილებებს და თანდათანობით განლევის. ეს დაავადება ფართოდ გავრცელებულია. ხშირად ავადმყოფი აღინიშნავს, რომ „სუსტი“ ღრძილები აქვს, რის გამოც დეჰისა და კბილების წმენდისას ცოტადღნი სისხლის გამოყოფას ამჩნევს. შეიძლება იყოს ცრუ ტყვიანი ღრძილებში, უსამართლო გემოვნებით შეგრძნება, ცუდი სუნის ბირიდან.

კბილების არგული ჩნდება ბათილოგური ვიბეები, სადაცაც ჩირქი და სისხლი გამოიყოფა. კბილებზე დიდი რაოდენობით ჩნდება ქვები, დროთა განმავლობაში კბილები ირყევა, ადვილს ინაცვლებს, ბოლოს შეიძლება კბილები თავისთავად დაეცვიდეს.

პრობლემები უარყოფით გავლენას ახდენს მთელ ორგანიზმზე, რადგან კბილის გარშემო იბუდებს ინფექცია, რომელიც ქრონიკულ მოშამებს იწვევს. დიდი მნიშვნელობა აქვს ბარის დროს ბიგინის დაცვას, თავის შეკავებას სივარუტის წვეისგან, ალკოჰოლიანი სასმელების მიღებისგან, ზედმეტად ცხარე სასმელებისგან. საჭიროა სტომატოლოგთან კონსულტაცია, კბილის ქვების მოცილება და სხვა სამკურნალო ღონისძიებების ჩატარება.

პრობლემები უარყოფით გავლენას ახდენს მთელ ორგანიზმზე, რადგან კბილის გარშემო იბუდებს ინფექცია, რომელიც ქრონიკულ მოშამებს იწვევს. დიდი მნიშვნელობა აქვს ბარის დროს ბიგინის დაცვას, თავის შეკავებას სივარუტის წვეისგან, ალკოჰოლიანი სასმელების მიღებისგან, ზედმეტად ცხარე სასმელებისგან. საჭიროა სტომატოლოგთან კონსულტაცია, კბილის ქვების მოცილება და სხვა სამკურნალო ღონისძიებების ჩატარება.

ალკოჰოლით მოხმეღა ანუ სიმთიერაღე

სპირტიანი სასმელის მიღების მერე ადამიანი აგუნებულა, იგი ბევრს დახმარაკობს, მხარულოა, ზოგი კი აგრესიულადა განწყობილი და ჩხუბობს. შემდეგ იწვევა შეკავების მოვლენები-მოვრალი დადის ბარბაციო, ძნელად რეკვევა გარემოში, მერე კი იბინებს ბარისსხე დასაწყისში შეწყითლებულა, მძიმე სიმთიერაღის დროს კი სახე ფერმკრიალია და დაფარულა ციფი ოფლიო. უძიმეს შემთხვევებში მოვრალი შეიძლება ჩაფარდეს უგრძობ მდგომარეობაში და დაიღუბოს კიდევ.

საჭიროა გამოვიწვიოთ ხელიწურნი ბირღებინება თითოთ ყველს გაღიზიანებთ ან ამოვირეცხოთ კუჭი. დასაღედად ეძლევა სოღიანი წყალი, ბორჯომის წყალი, მგარი ჩაი, ყავა თუ მძინარეს ბირღებინება დაეწყო, თავი უნდა მოვრარწოთ, რათა ბირნაღები სასუნთქ გზებში არ მოხედეს. მძიმე მოწამელის შემთხვევაში საჭიროა ექიმის დამხარება, ყველაზე კარგი საშუალება კი სასმელისგან თავის შეკავებაა და თუ ვერ ძლებთ, სასმელის ვარგზე, ზომიერება მაინც დაიცავით.

ღიხახლი

***
თუ გინდათ რძე არ მიგეწვიოთ, შიგ ერთი ნაგები რაფინაღი ან ერთი კოვზი შაქრის ფხენილი ჩადეთ, შაქართან ერთად აღუღებული რძე უფრო ღიხახლი იხახება.

***
თუ რძე მაინც მიგეწვიოთ, რძიანი ქევაი ციფ წყალში ჩადეთ და კოგა მარილი დაუმატეთ.

***
კარგოფილის პიურეს რძე მღუღარე უნდა დაემაგოს, ციფი რძისგან პიურე ნაცრისფერს იღებს.

***
ბურღული, შაქრის ფხენილი, ფქვილი, ავღილად იღებს სუნს, ამიგომ ასეთი პროღუქტების ახლოს არ უნდა მოათავსოთ საპირი, თუთუნი, დაფნის ფოთოლი, ასეთი პროღუქტები თავდახურულ ჭურჭელში უნდა შეინახოთ.

სამხრო ნაქხარი

6 ჩაის ჭიქა აღუღებული წყალი, 3 ჩაის ჭიქა შაქარი, 2 ჩაის ჭიქა მოხალული ნიგომი ან თხილი (გაგარებული), 2 ჩაის ჭიქა ქიშმიში, 2 ჩაის ჭიქა უკურკო მურაბა ან მურაბის სიროფი, 2 ჩაის კოვზი მიხაკდარიჩინი, ვანილი, 1 ჩაის ჭიქა მეთი, 1 ჩაის კოვზი სოღა მმითი, 8 ჩაის ჭიქა ფქვილი. ცომი უნდა იყოს ფაქვილი, ეს ყველაფერი აეუროთ და გამოვაცხოთ ერთ ფენად. თავზე შევიძლია მოვავართო პულრა ან გაუკუთო გლაზური.

გლაზურის მომამღება:
1 ჩაის ჭიქა შაქარი, 4 სუფრის კოვზი კაკაო, 4 სუფრის კოვზი მეთი და 4 სუფრის კოვზი წყალი, მოვალუღებთ და დაეახახით ნამცხვარს.

ქხენია შევიძლია თუ არა საიდუმლო შემინახო? - 3 კითხა შურამ.
-კი... თუ არ მეტყვი.

მამაჩემს სულ ადვილად შეუძლია დიდი ქვის აწევა.
-მამაჩემს სამი ასეთი ქვის აწევა შეუძლია.
- მამაჩემი კი სულაც არ აწევს ქვას, მას მრჩეველები ჰყავს.

ჭიჭიკია რატომ არ იცმეე ახალ ფეხსაცმელს?
- ორი დღეც და ჩავიცვამ.
- ვითომ დღეს რა გიშლის ხელს?
- გამყიდველმა გამაფრთხილა, პირველი ერთი კვირა მოვიჭერსო.

ჟუჟუნა რა მოგივდა თვალზე ვინ დაგალურჯა?
- ქმარმა.
- მე შენი ქმარი მივლინებამი მეგონა.
- მეც ასე მეგონა.

კვიკია

ჭიჭიკია ეკითხება რკინიგზელს:
- ავარების დროს რომელი ვაგონია უფრო საშიში?
- ბოლო.
- მერე მოხსენით ეგ ბოლო ვაგონი.

გამომცემები და მთავარი რედაქტორი ტარიელ შუბპარაპე	რედაქციის მისამართი: ქუთაისი, ქუპრაპის 32 ტელ. - (8-231) 2-16-03; (8-22) 22-15-87 მობ. - 877-47-69-30 ტელ.: 2-16-03 ელ. ფოსტა: kujj@posta.ge
რედაქტორები: მანანა ტაბიძე (დისკუსია), ლელა ხაჯაპურიძე (პოლოგიკა), კეკე ლაღიანი (მეცნიერება), ონისა ბანამლაძე (კულტურა), პოპი აფრილონიძე (სხვადასხვა ამბები)	ღირექტორაგე: აპაპი ბაპრაპე (ფინანსები), ლამით ლომისანიძე (გავრცელების სამსახური), ქოპა სარქვაძე (სარეკლამო სამსახური)
გამეით რევისტორებულა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში N 12/5/34818	